

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา | www.onec.go.th
Office of the Education Council | ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๓๕

ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เก็บตก... ปกหน้า

สุภสิทธิ์ ภูภักดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นำคณะผู้บริหารร่วมลงนามแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พร้อมด้วย พลเอก สุรเชษฐ์ ชัยวงศ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ และ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา ตลอดจนคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ ร่วมลงนามแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ณ ห้องรับรองจันทระเกษม อาคารราชวัลลภ กระทรวงศึกษาธิการ

เลขาธิการสภาการศึกษา นำคณะผู้บริหาร ข้าราชการ สกศ. ร่วมลงนามแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

เมื่อวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๕๙ ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ และ ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา ตลอดจนคณะผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากรสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมลงนามแสดงความอาลัยถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ณ บริเวณชั้น ๑ อาคาร ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม
รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

ข้าพระพุทธเจ้า ผู้บริหาร ข้าราชการและบุคลากร
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

วารสารการศึกษาไทยฉบับเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๙ นี้ เป็นฉบับที่เขียนบทบรรณาธิการยากที่สุดในชีวิตเพราะความเศร้าที่ถาโถมเข้ามาเมื่อได้ทราบข่าวว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นเสมือนดวงใจของทวยราษฎร์เสด็จสวรรคตแล้วเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เวลา ๑๕.๕๒ น. ความรู้สึกเช่นนี้เชื่อว่าคนไทยเป็นเหมือนกันทั้งแผ่นดิน

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นวันเคลื่อนขบวนพระบรมศพจากโรงพยาบาลศิริราชถึงพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทในพระบรมมหาราชวัง ผู้คนนับแสนจึงพร้อมใจกันส่งเสด็จตลอดสองข้างทาง

สื่อสังคมออนไลน์ทั้ง facebook line ฯลฯ เปลี่ยนเป็นสีดำ หลายคนปรับรูปสีของตนเป็นขาวดำหรือจดจำบางคนสื่อด้วยภาพน้ำตา หลายคนใช้ข้อความแทนความรู้สึก “ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป” “ส่งเสด็จสู่สวรรคาลัย” ฯลฯ ในช่วงเวลานี้ จะมองไปทางใด ผู้คนล้วนใส่เสื้อสีดำมีข้อความสื่อแทนใจ “ธ สถิตในใจนิรันดร์” “พระองค์ไม่ได้จากไปไหน สถิตอยู่ในใจคนไทยทุกคนตลอดไป” “รักพ่อ...ขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป” “น้อยมา ส่งเสด็จสู่สวรรคาลัย” “ฉันจะบอกลูกหลานสืบไป ว่าฉันโชคดีแค่ไหน ฉันเกิดในรัชกาลที่ ๙”

ท่ามกลางความโศกเศร้า หลายคนผันความเศร้ามาเป็นการทำความดีเพื่อถวาย “พ่อของแผ่นดิน” ท้องสนามหลวง หน้าพระบรมมหาราชวัง สถานที่รับรองประชาชนที่มาเข้าแถวเพื่อรอเข้าลงนามแสดงความอาลัย และเวลาต่อมาเข้าแถวเพื่อเข้าถวายสักการะพระบรมศพ กลายเป็นแหล่งรวมน้ำใจที่ผู้คนต่างหิบบิ้นให้กัน เป็นเสมือนการปลอบประโลมใจซึ่งกันและกันในช่วงเวลาแห่งความเสียใจนี้ หลายคนนำอาหาร น้ำ มาแจกจ่าย หลายคนนำขนม ทอฟฟี่ ผ้าเย็น มาแจก เด็ก ๆ ในชุดนักเรียนพร้อมใจกันมีจิตอาสาช่วยเก็บขยะ บางคนอาสาเป็นผู้ให้ข้อมูล บางคนมีจิตอาสาขับรถรับส่งผู้ที่จะเดินทางมาสักการะพระบรมศพ คุณยายบางท่าน แม้จะอายุมาก และขาไม่ค่อยดี ก็ขอร่วมนำยามมาแจก ทุกคนทำดีในสิ่งที่ตนทำได้ สนามหลวงเวลานี้จึงคราคร่ำด้วยคนทุกเพศ ทุกวัยที่มีใจดวงเดียวกัน...ใจแห่งความจงรักภักดี สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

วารสารการศึกษาไทยฉบับนี้จึงขอร่วมถ่ายทอดพระราชประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยเฉพาะด้านการศึกษา รวมถึงถ่ายทอดความรักความภักดีที่พสกนิกรชาวไทยมีต่อพระองค์

วารสารการศึกษาไทย ในปีนี้ ยังเพิ่มหน้า เพื่อนำเสนอการดำเนินงานขับเคลื่อนการศึกษาในด้านต่าง ๆ และจะเน้นนำเสนองานวิจัยมากขึ้น ซึ่งท่านผู้อ่านจะสามารถติดตามอ่านงานที่น่าสนใจเหล่านี้ได้ในทุกฉบับค่ะ

นางสาวสุวิภา เกนทะนะคิล

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

www.onec.go.th

ตุลาคม - พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑๓๕

สารบัญ

๔ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ธ สถิตในดวงใจไทยนิรันดร์

๑๘ บทความ ๑ / *วัลภา เล็กวัฒนานนท์*
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
• เครือข่ายการศึกษาประชารัฐ
: นวัตกรรมการปฏิรูปการศึกษาไทย

๒๒ บทความ ๒ / *กลุ่มมาตรฐานการศึกษา*
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
• การพัฒนามาตรฐานการศึกษาของต่างประเทศ

๒๕ บทความ ๓ / *ดร.จอมทยาสนิท พงษ์เสฐียร*
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
• ICT กับการศึกษา : ประสบการณ์จากออสโล
แนวโน้มของโลก และทิศทางการพัฒนาการศึกษาไทย

๒๙ บทความ ๔ / *กลุ่มนโยบายทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา*
สำนักนโยบายและแผนการศึกษา
• สรุปรายจ่ายด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี ๒๕๕๗

๓๒ บทความวิจัย / *ดร.ประวีณา อัสโย*
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
• บทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของ
“เศรษฐกิจพอเพียง” ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนค็อกนิสไทย

๓๕ IT Cafe / *วิชชุลาวัลย์ พิทักษ์ผล*
สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
• Infographics

คณะที่ปรึกษา

เลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.กมล รอดคล้าย)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์)

รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์)

ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา
(นายชาณุ ตันติธรรมถาวร)

ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักประเมินผลการจัดการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา

ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายความร่วมมือกับต่างประเทศ

ผู้อำนวยการสำนักสื่อสารและประชาสัมพันธ์

บรรณาธิการ

นางสาวสุวิภา เกษณะศิลปะ

นางสาวทัศนีย์ นียมบุบผา

กองบรรณาธิการ

นางสาวไฉไล สดสมศรี

นางสาวฉวีพร จริยะปัญญา

ถ่ายภาพ

นายสุกสิทธิ์ ภูภักดี

นายสุภาชัย พันธุ์เดช

นายปรีชาดิ ทิมพิทักษ์

วัตถุประสงค์การจัดทำ

1. เพื่อรายงานข่าวสารความเคลื่อนไหวความก้าวหน้าเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในแต่ละเดือน
2. เพื่อนำเสนอตัวอย่างความสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต่อสาธารณชน
3. เพื่อเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสำนักงานเลขาธิการสภาศึกษากับบุคคล/หน่วยงานต่าง ๆ

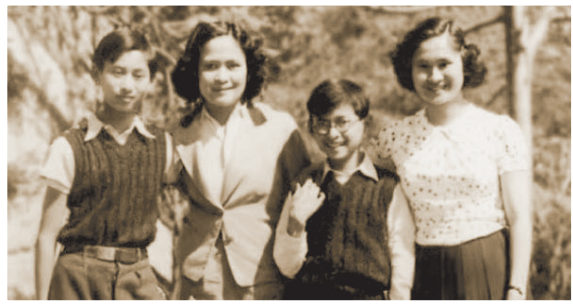

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ธ สถิตในดวงใจไทยนิรันดร์

พระราชประวัติ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชสมภพเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๗๐ ณ โรงพยาบาลเมาท์ออบอร์น (Mount Auburn) เมืองเคมบริดจ์ (Cambridge) รัฐแมสซาชูเซตต์ (Massachusetts) ประเทศสหรัฐอเมริกา พระองค์ทรงเป็นพระราชโอรสในสมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มีพระเชษฐภคินี คือ สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ และสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช คือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร

สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เคยมีรับสั่งกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ ถึงความหมายของพระนาม “ภูมิพล” ไว้ว่า **“อันที่จริงเธอก็ชื่อภูมิพลที่แปลว่า กำลังของแผ่นดิน แม่อยากให้เธออยู่กับดิน”** ต่อมาภายหลัง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชปรารภถึงสิ่งทีสมเด็จพระบรมราชชนนีเคยรับสั่งว่า **“เมื่อฟังคำพูดนี้แล้วก็กลับมาคิด ซึ่งแม้ก็จะสอนเรา และมีจุดมุ่งหมายว่า อยากให้เราติดดินและอยากให้ทำงานแก่ประชาชน”**

(“สารคดี” ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒๗๔ เดือนธันวาคม ๒๕๕๐)

ใน พ.ศ. ๒๔๗๑ สมเด็จพระบรมราชชนกทรงสำเร็จการศึกษาปริญญาแพทยศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด สหรัฐอเมริกา ทุกพระองค์จึงได้โดยเสด็จกลับประเทศไทยมาประทับ ณ วิังสระปทุม ต่อมา พ.ศ. ๒๔๗๒ สมเด็จพระบรมราชชนกสวรรคต ขณะนั้นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเจริญพระชนมายุได้ไม่ถึง ๒ พรรษา เมื่อพระชนมายุได้ ๕ พรรษา ทรงเข้ารับการศึกษาชั้นต้น ณ โรงเรียนมาแตร์เดอี กรุงเทพฯ จากนั้นเสด็จไปทรงศึกษาต่อในชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนเมียร์มองต์ (Mieremont) เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และทรงเข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ณ โรงเรียนเอกอล นูแวล เดอ ลา ซืออิส โรมองต์ (Ecole Nouvelle de la Suisse Romande) ตำบลแชลลี (Chailly) เมืองโลซาน ต่อจากนั้นได้ทรงศึกษาที่โรงเรียนยิมนาส กลาซีก กังโตนาล (Gymnase Classique Cantonal) เมืองโลซาน ปี ๒๔๘๘ ทรงสอบไล่ Baccalaur at และได้รับประกาศนียบัตรทางอักษรศาสตร์ ในปีเดียวกันนี้ ได้ทรงเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยโลซาน ทรงเลือกศึกษาในแขนงวิชาวิศวกรรมศาสตร์ พระองค์ทรงรอบรู้ภาษาหลายภาษาทั้งภาษาอังกฤษ ละติน ฝรั่งเศส เยอรมัน ฯลฯ

ใน พ.ศ. ๒๔๗๗ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอานันทมหิดล เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระมหากษัตริย์รัชกาลที่ ๘ แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าภูมิพลอดุลยเดช ทรงได้รับการสถาปนาขึ้นเป็น **“สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช”**

ในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๘๙ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร เสด็จสวรรคตโดยกะทันหัน สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช จึงเสด็จขึ้นครองราชสมบัติสืบราชสันตติวงศ์ในวันเดียวกัน ขณะนั้นมีพระชนมพรรษา ๑๘ พรรษา แต่เนื่องจากยังทรงมีพระราชกิจด้านการการศึกษา จึงจำต้องอลาประชาชนเสด็จพระราชดำเนินกลับไปทรงศึกษาต่อ ณ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

ในครั้งที่จะเสด็จฯ กลับนั้น มีประชาชนมาส่งเสด็จ มีดฟ้ามั่วดิน ดังความตอนหนึ่งในพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เรื่อง **“เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวิตเซอร์แลนด์”** ว่า

“วันที่ ๑๙ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๘๙ วันนี้ ถึงวันที่เราจะต้องจากไปแล้ว...ตามถนนผู้คนช่างมากมายเสียจริง ๆ ที่ถนนราชดำเนินกลาง ราษฎรเข้ามาใกล้จนชิดรถที่เรานั่ง กลัวเหลือเกินว่าล้อรถของเราจะไปทับแข้งทับขาใครเข้าบ้าง รถแล่นฝ่าฝูงคนไปได้อย่างช้าที่สุด ถึงวัดเบญจมบพิตร รถแล่นเร็วขึ้นได้บ้างตามทางที่ผ่านมา ได้ยินเสียงคนหนึ่งร้องขึ้นมาดัง ๆ ว่า **“อย่าละทิ้งประชาชน”**

อยากจะร้องบอกเขาลงไปว่า **“ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะละทิ้งประชาชนอย่างไรได้”** แต่รถวิ่งเร็วและเลยไปไกลเสียแล้ว

(พระราชนิพนธ์ประจำวันบางส่วนของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากสยามมาสู่สวิตเซอร์แลนด์)

ในการกลับไปทรงศึกษาครั้งนี้ แม่ทรงโปรดวิชา
วิศวกรรมศาสตร์ แต่เพื่อประโยชน์ในการปกครอง
ประเทศจึงทรงเปลี่ยนมาศึกษาวิชาการปกครองแทน
เช่น นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์
นอกจากนี้ ยังทรงศึกษาและฝึกฝนการดนตรี
ด้วยพระองค์เอง

ระหว่างทรงศึกษาอยู่ต่างประเทศได้ทรงพบ
หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ธิดาของหม่อมเจ้า
นักขัตตมงคล กิติยากร เอกอัครราชทูตไทยประจำ
กรุงปารีสและหม่อมหลวงบัว (สนิทวงศ์) กิติยากร
ในปี พ.ศ. ๒๔๙๑ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระสวอบัติเหตุทางรถยนต์
ทรงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลมอร์จัส (Morges)
โปรตุเกา ให้หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์มาเฝ้าฯ และถวาย
การดูแลอย่างใกล้ชิด ในวันที่ ๑๙ กรกฎาคม
พ.ศ. ๒๔๙๒ ได้ทรงหมั้นกับหม่อมราชวงศ์สิริกิติ์
กิติยากร ณ เมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
และในวันที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๓ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้จัดพระราชพิธีราชาภิเษกสมรสกับ
หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร ณ วังสระปทุม และมี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สถาปนาหม่อม
ราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร เป็น สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์

รายนาม	ชื่อ	ฉายา
๑. นาย	สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ามหามาลา	หม่อมราชวงศ์สิริกิติ์ กิติยากร
๒. นางสาว	อัญชลี	โอรส - โอรส
๓. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๔. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๕. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๖. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๗. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๘. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๙. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๐. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๑. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๒. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๓. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๔. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๕. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๖. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๗. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๘. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๑๙. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร
๒๐. นิสิต	นางสาวอัญชลี	นางสาวอัญชลี กิติยากร

สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์
ที่พระราชทานแก่ พระบรมมยุราชินีในพระราชพิธีราชาภิเษกสมรส

ในพระบรมนามะ

วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกตามแบบอย่างโบราณราชประเพณีขึ้น ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง เฉลิมพระปรมาภิไธยตามที่จารึกในพระสุพรรณบัฏว่า **พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหาจักรีบรมราชูปถัมภ์ จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร** และพระราชทานพระปฐมบรมราชโองการว่า

“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

ในโอกาสนี้ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเฉลิมพระเกียรติยศ สมเด็จพระราชินีสิริกิติ์ เป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินี

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชธิดา และพระราชโอรส ๔ พระองค์ คือ

๑. ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี ประสูติเมื่อวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๔ ณ เมืองโลซาน

๒. สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราลงกรณ สยามมกุฎราชกุมาร ประสูติเมื่อวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๕ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

๓. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร รัฐสีมาคุณากรปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี ประสูติเมื่อวันที่ ๒ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๘ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

๔. สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี ประสูติเมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๐ ณ พระที่นั่งอัมพรสถาน

เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๔๙๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระผนวช ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ทรงจำพรรษา ณ พระตำหนักปั้นหย่า วัดบวรนิเวศวิหาร ปฏิบัติพระศาสนกิจเป็นเวลา ๑๕ วัน ระหว่างนี้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ราชการแทนพระองค์ ต่อมาจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาเป็นสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นอัครศิลปิน ทรงพระปรีชาสามารถในศาสตร์ และศิลป์ทุกแขนง ทั้งดนตรี กีฬา ศิลปะ การประดิษฐ์ คิดค้น พระราชนิพนธ์เพลงไว้ ๔๘ เพลง พระราชนิพนธ์ด้านงานเขียน อาทิ พระราชนุกิจรัชกาลที่ ๘ **เมื่อข้าพเจ้าจากสยามมาสู่สวิทเซอร์แลนด์** พระมหาชนก ทองแดง นายอินทร์ผู้ปิดทองหลังพระ แปลจาก A MAN CALLED INTREPID ของ William Stevenson **ตีโต** แปลจาก Tito ของ Phyllis Auty

พระอัจฉริยภาพในด้านการประดิษฐ์ คิดค้น มีหลากหลาย ทรงค้นคว้าวิจัยจัดทำ โครงการฝนหลวง เพื่อแก้ไขปัญหา ขาดแคลนน้ำของประชาชน คิดประดิษฐ์กั้งหันน้ำชัยพัฒนา เพื่อบำบัดน้ำเสียให้ราษฎร ฯลฯ พระปรีชาสามารถเป็นที่ประจักษ์ หาใช่เฉพาะในประเทศไทย นานาชาติต่างยกย่องใน พระปรีชาสามารถ อาทิ ใน พ.ศ. ๒๕๕๒ นายฟราสซิส เกอริ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization : WIPO) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล “ผู้นำโลกด้านทรัพย์สิน ทางปัญญา” แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดช เพื่อเฉลิมพระเกียรติที่ทรงมีบทบาท และผลงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่โดดเด่น และ พระองค์ทรงเป็นผู้นำโลกคนแรกที่ยังคงทรัพย์สิน ทางปัญญาโลกทูลเกล้าฯ ถวายเหรียญดังกล่าว

พระราชกรณียกิจ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงงานเพื่อขจัดทุกข์บำรุงสุขให้พสกนิกรชาวไทย ด้วยความทุ่มเทพระราชหฤทัยและพระวรกายตลอดมา ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงงานหนักที่สุดในโลก ด้วยพระอัจฉริยภาพที่ทรงสั่งสมจากการศึกษา เรียนรู้ ผสมผสานกับประสบการณ์ที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรง เยี่ยมประชาชนในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ จนมีคำกล่าวที่ว่า **“ไม่มีที่ไหนในประเทศไทยที่พระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ไปไม่ถึง”** ด้วยเหตุนี้ไม่ว่าหนทางจะทุรกันดารสักเพียงใด พระเมตตาของพระองค์ก็แผ่ไพศาลไปถึง ก่อให้เกิด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินานัปการมากกว่า ๔,๐๐๐ โครงการ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ล้วนมาจากหลักวิธีทรงงานในพระองค์ ๓ หลักใหญ่ คือ **หลักคิด หลักวิชา และหลักปฏิบัติ** ทุกข์สุขของ ราษฎร คือ ทุกข์สุขของพระองค์ จึงทรงงานเพื่อความอยู่ดี กินดี ความผาสุกที่ยั่งยืนของราษฎร การเสด็จเยี่ยม ราษฎรในพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้ทรงทราบปัญหาความทุกข์ยาก

ของประชาชน จึงเป็นที่มาของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการแพทย์ สาธารณสุข การเกษตร การชลประทาน การพัฒนาที่ดิน การอนุรักษ์น้ำ ป่าไม้ การแก้ปัญหาภัยแล้ง อุทกภัย น้ำเน่าเสีย การคมนาคม ปัญหายาเสพติด ฯลฯ ดังปรากฏเป็นโครงการต่าง ๆ เช่น **โครงการฝนหลวง** แก้ปัญหาภัยแล้ง **โครงการแก้มลิง** แก้ปัญหาดินเปรี้ยว **กังหันน้ำชัยพัฒนา** เพื่อบำบัดน้ำเสียด้วยวิธีการเติมอากาศ **โครงการหลวง** ส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนการปลูกฝิ่น และพัฒนาอาชีพและรายได้ **โครงการแก้มลิง** แก้ปัญหาน้ำท่วม **เกษตรทฤษฎีใหม่** หลักการจัดการทรัพยากรปลูกป่า ๓ อย่าง ได้ประโยชน์ ๔ อย่าง **หญ้าแฝก** ช่วยยึดหน้าดิน แก้ปัญหาดินพังทลาย ฯลฯ

พระองค์ยังพระราชทานแนวความคิดการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืน ด้วย **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** เพื่อให้ประชาชนดำเนินชีวิตด้วยความมีเหตุผล พอประมาณ มีภูมิคุ้มกัน ซึ่งแนวปรัชญานี้ ปัจจุบันหลายประเทศได้นำไปปฏิบัติ เพราะประจักษ์ว่าเป็นหนทางในการพัฒนาประเทศอย่างแท้จริง

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้น ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมี พอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัดแต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้าง ค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น โดยลำดับต่อไป...”

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา
ภูมิพลอดุลยเดช ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ณ หอประชุมมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วันพฤหัสบดีที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๑๗

“พระเจ้าทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน”

ด้วยพระราชปณิธานที่มุ่งส่งเสริมสนับสนุนให้คนไทยได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ทรงสร้างโอกาสให้ราษฎรได้รับความรู้ในทุกระบบ ทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลจนถึงระดับประเทศ ทรงสร้างรากฐานอย่างทั่วถึงเพื่อให้เด็ก

เยาวชน ราษฎร ได้รับการศึกษาโดยเท่าเทียม ทรงตระหนักว่าการศึกษเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาพลเมือง จึงก่อให้เกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเหลือคณานับ ทรงเริ่มพระราชทานปริญญาบัตรตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๓ เพื่อส่งเสริมเด็กเยาวชน ให้เข้ารับการศึกษและดำรงชีวิตได้ตามความสามารถ

“ฉันตั้งใจว่าจะพระราชทานปริญญาบัตรให้กับนิสิตนักศึกษาที่เรียนจบ จนกระทั่งฉันไม่มีแรง เขาเหล่านั้นก็มุ่งมั่นที่จะรับปริญญาบัตรจากมือของฉัน บางคนเรียนถึง ๗ ปี กว่าที่จะจบ เขาใช้เวลาตั้งนาน ฉันใช้เวลาแค่ ๒ วินาทีเท่านั้น ยื่นปริญญาบัตรให้ฉันจับปลายปริญญาบัตรด้านหนึ่ง เขาจับปลายอีกด้านหนึ่ง เรามองหน้ากัน ใจเราถึงกัน ใครเล่าจะรู้ว่า... เราจะพบกันอีกอย่างนี้”

กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินด้านการศึกษบางส่วนมีดังต่อไปนี้

การศึกษาในระบบ

- โรงเรียนจิตรลดา จัดตั้งสำหรับพระราชโอรสและพระราชธิดา บุตรข้าราชการบริพารในพระราชวัง ทั้งยังเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปได้เรียนร่วมกัน โดยมีได้เลือกชั้นวรรณะตามพระบรมราโชวาท “ให้โรงเรียนรับนักเรียนทั่วไป โดยไม่จำกัดว่าจะต้องเป็นเชื้อพระวงศ์”
- โรงเรียนราชวินิต จัดตั้งเพื่อเป็นโรงเรียนสำหรับบุตรหลานของข้าราชการสำนักพระราชวังและประชาชนในท้องถิ่น
- โรงเรียนสงเคราะห์เด็กยากจนในพระบรมราชานุเคราะห์ จัดตั้งขึ้นเพื่อสงเคราะห์เด็กยากจนขาดที่พึ่ง และเด็กในถิ่นกันดารให้ได้รับการศึกษาตาม

ควรแก่อัตภาพ เพื่อเป็นพลเมืองดีมีศีลธรรม

- โรงเรียนร่มเกล้า โรงเรียนที่พระราชทานสำหรับประชาชนในพื้นที่ที่ประสบภัยจากการก่อการร้าย
- โรงเรียนเจ้าพ่อหลวงอุปถัมภ์ จัดตั้งขึ้นตามพระราชดำริ เพื่อสอนหนังสือให้แก่ชาวเขาและประชาชนที่อยู่ห่างไกลการคมนาคม เพื่อให้เยาวชนชาวไทยภูเขาได้มีโอกาสเรียนรู้หนังสือไทย ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมไทย สร้างสำนึกความเป็นคนไทย
- โรงเรียนวังไกลกังวล ตั้งขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่บุตรหลานของเจ้าหน้าที่ ผู้รักษาการณ์วังไกลกังวล ทั้งเป็นแม่ข่ายจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อแก้ปัญหาการจัดการศึกษาในพื้นที่ห่างไกล ยกกระดับคุณภาพการศึกษาให้โรงเรียนในเมืองและชนบทมีความใกล้เคียงกัน

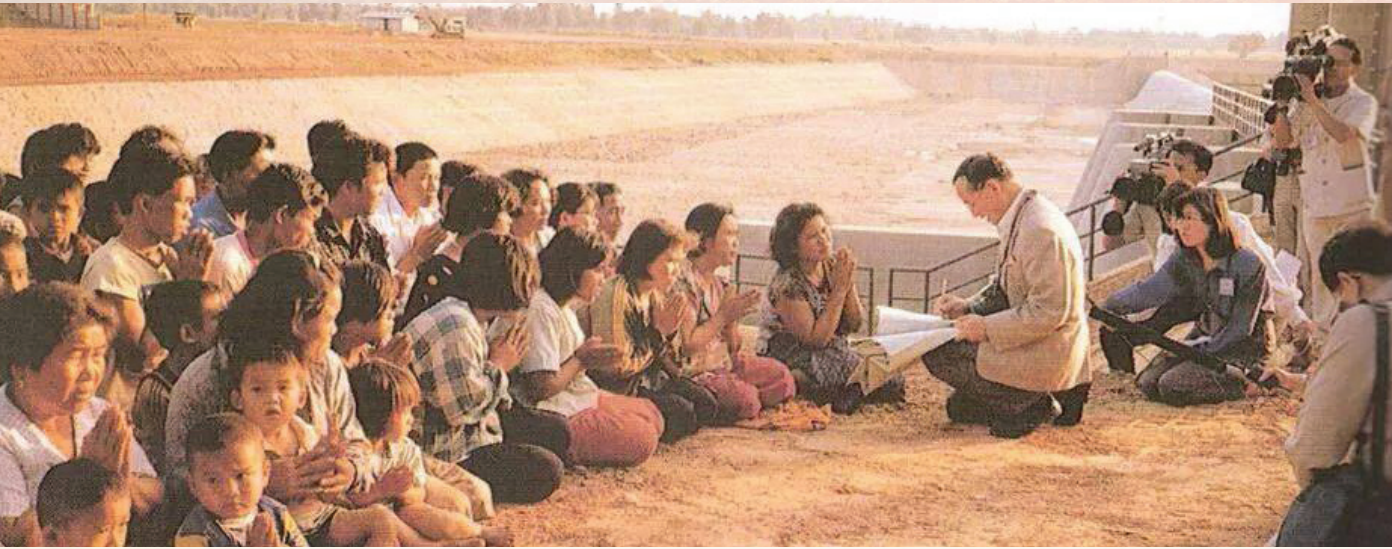
• โรงเรียนราชประชาสมาสัยในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือบุตรผู้ป่วยโรครื้อนให้มีที่เรียน

• โรงเรียนภ.ป.ร. ราชวิทยาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นโรงเรียนชายล้วนที่โปรดเกล้าฯ ให้พ้นพุงจากโรงเรียนราชวิทยาลัยที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงจัดตั้งขึ้น

• โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ตั้งขึ้นตามพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่บุตรหลานของผู้ประสบภัยธรรมชาติและผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาในถิ่นทุรกันดาร อยู่ในความดูแลของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ โดยมีจุดเริ่มต้นจากการช่วยเหลือผู้ประสบมหาวาตภัยที่แหลมตะลุมพุก จังหวัดนครศรีธรรมราช

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังทรงเป็นครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้นักเรียนด้วยพระองค์เอง

การศึกษาจากระบบ

มูลนิธิพระดาบส หรือ โรงเรียนพระดาบส จัดตั้งขึ้น เพื่อให้การศึกษาด้านอาชีพ โดยมีพระราชดำริว่า “หากนำเอาวิธีการประสิทธิ์ประสาทวิชาของดาบส มาประยุกต์ใช้ โดยจัดเป็นรูปแบบการศึกษาระบบแล้ว นอกจากจะช่วยให้ผู้มาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ได้ความรู้ เป็นวิชาชีพแล้ว ยังช่วยให้ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีศีลธรรมจรรยา มีน้ำใจ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาสังคมส่วนรวม ได้ผลยิ่งขึ้น”

การศึกษาตามอัธยาศัย

มีพระราชดำริให้ตั้งศูนย์การศึกษาพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยให้ตั้งกระจายในทุกส่วนของประเทศ เพื่อเป็นแหล่งรวมสรรพวิทยา วิชาการ การค้นคว้า ทดลอง สาธิตด้านการเกษตร เป็นศูนย์เผยแพร่ความรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในทุกภูมิภาค โดยมีการสอนเรื่องการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ครบวงจร ได้แก่ ๑. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดฉะเชิงเทรา ๒. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทออันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส ๓. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดจันทบุรี ๔. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร ๕. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงใหม่ และ ๖. ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเพชรบุรี

ด้วยสายพระเนตรที่กว้างไกล ทรงเล็งเห็นว่ายังไม่มีแหล่งรวบรวมความรู้แขนงต่าง ๆ ให้ประชาชนศึกษาด้วยตนเอง จึงมีพระราชดำริให้จัดทำสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีแหล่งความรู้ที่สามารถอ้างอิงได้ โดยเน้นความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยและภูมิปัญญาของคนไทย ดังพระราชดำรัสว่า **“อยากให้มีหนังสือชุดนี้เป็นเรื่องไทย ๆ จัดทำโดยคนไทย เพื่อคนไทย”** สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนเป็นหนังสือที่ใช้คำอธิบายที่อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจนสามารถศึกษาด้วยตนเองได้

ในด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีศักยภาพทัดเทียมนานาชาตินั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเห็นความสำคัญ จึงทรงสละพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ตั้งกองทุนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการศึกษาในสาขาต่าง ๆ อาทิ **ทุนมูลนิธิภูมิพล** ทุนที่พระราชทานแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ที่เรียนดีแต่ขาดทุนทรัพย์ ต่อมาได้พระราชทานให้แก่บัณฑิตที่มีคะแนนยอดเยี่ยมในสาขาต่าง ๆ เพิ่มขึ้น **ทุนมูลนิธิอานันทมหิดล** ทุนที่มอบให้นักศึกษาผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาต่าง ๆ ที่มีความสามารถยอดเยี่ยมให้ศึกษาเพิ่มเติม ณ ต่างประเทศโดยสามารถเรียนได้ถึงขั้นสูงสุดตามความสามารถ เพื่อกลับมาทำงานพัฒนาบ้านเมือง **ทุนเล่าเรียนหลวง** ทรงฟื้นฟูทุนที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้มอบให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีผลการเรียนดีเยี่ยม ศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ เป็นต้น

ด้วยพระมหากรุณาธิคุณอันไพศาลต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติ ด้วยพระราชจริยวัตรอันงดงามที่พระองค์ทรงทำเป็นแบบอย่าง เมื่อวันอังคารที่ ๒๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีได้ลงมติเห็นชอบถวาย

พระราชสมัญญา **“พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน”** เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นอกจากจะทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่คนไทยทั้งประเทศเทิดทูนเหนือเกล้าเหนือกระหม่อมด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงทุ่มเทเพื่อพสกนิกรชาวไทยแล้ว ด้วยพระราชกรณียกิจที่โดดเด่นเป็นที่ประจักษ์ ทำให้ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ได้รับการเคารพนับถือยกย่องจากนานาชาติ ทรงได้รับการทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก ทรงเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกและพระองค์เดียวของโลก ที่องค์การสหประชาชาติทูลเกล้าฯ ถวาย **“รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์”** (UNDP Human Development Lifetime Achievement Award) ในปี ๒๕๔๙ จากการที่ได้ทรงอุทิศกำลังพระวรกายและทรงพระวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่นานัปการเพื่อยังประโยชน์และความเจริญอย่างยั่งยืนมาสู่ประชาชนชาวไทยทั้งประเทศตลอดมา

นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ ได้กล่าวสดุดีพระเกียรติคุณในโอกาสทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลโดยสรุปว่า **“หากการพัฒนาคน หมายถึงการให้ความสำคัญประชาชนเป็นลำดับแรก ไม่มีสิ่งอื่นใดแล้วที่ยิ่งใหญ่ไปกว่าการพัฒนาคน ภายใต้แนวทางการพัฒนาคนขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้ทรงอุทิศพระวรกาย ทรงงานโดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ไม่เลือกเชื้อชาติ วรรณะ และศาสนา ทรงเป็นพระมหากษัตริย์นักพัฒนา ด้วยพระปรีชาสามารถในการเป็นนักคิดของพระองค์ ทำให้นานาชาติตื่นตัวภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง การเดินสายกลาง รางวัลความสำเร็จสูงสุดครั้งนี้ เป็นการจุดประกายแนวคิดการพัฒนาแบบใหม่สู่นานาชาติ”**

ใต้ร่มพระบารมีจึงร่มเย็นเสมอมา

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงได้รับการยกย่องว่าทรงเป็นพระมหากษัตริย์
ที่ทรงครองราชย์เป็นระยะเวลายาวนานที่สุดในโลก
ตลอดระยะเวลา ๗๐ ปี ที่ทรงครองราชย์ ทรงบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้แก่ราษฎรเสมอมา
พสกนิกรจึงร่มเย็นเป็นสุขใต้ร่มพระบารมีของพระองค์

วันมหาวิปโยค

ในช่วง พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๙ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จฯ ไปประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราชหลายครั้ง แดงการณีสำนักพระราชวัง เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ มาประทับ ณ โรงพยาบาลศิริราช ฉบับที่ ๓๘ เมื่อวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ คณะแพทย์รายงานอาการประชวร และแจ้งว่า “คณะแพทย์ฯ ได้เฝ้าติดตามพระอาการ และถวายการรักษาอย่างใกล้ชิด”

เมื่อประชาชนทราบข่าว ต่างพร้อมใจกันรวมพลัง แต่งกายด้วยชุดสีชมพู สีที่เชื่อว่าเป็นมงคลสำหรับผู้เกิดวันจันทร์ไปโรงพยาบาลศิริราช เฝ้ามองไปที่ชั้น ๑๖ อาคารเฉลิมพระเกียรติ เพื่อสวดมนต์บทโพชฌังคปริตร ถวายพระพรให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช หายจากพระอาการประชวร

แต่จุดฟ้าพาดผ่าลงกลางใจไทยทั่วหล้า เมื่อได้ทราบว่า “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช” พระมหากษัตริย์ผู้เป็นที่รักเคารพเป็นดวงใจของไทยทั่วหล้าเสด็จสวรรคต ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๙ เวลา ๑๕ นาฬิกา ๕๒ นาที สิริพระชนมพรรษา ๘๙ พรรษา ทรงครองสิริราชสมบัติ ๗๐ ปี

เสียงร่ำไห้ระงมทั้งแผ่นดิน...

ส่งเสด็จสู่สวรรคาลัย

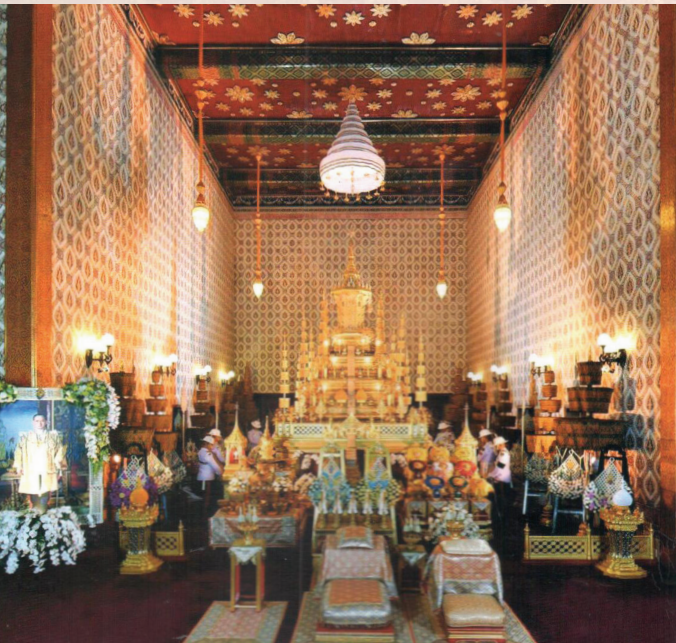
หลังจากที่สำนักพระราชวังประกาศในวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร สวรรคต พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงการณ์ผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทย ขอให้ประชาชนร่วมกันแต่งกาย

แสดงความอาลัย ข้าราชกร พนักงนรัฐวิสาหกิจ และ พนักงนของรัฐ แต่งกายแสดงความอาลัยเป็นเวลา ๑ ปี สถานที่ราชการลดธงครึ่งเสา ๓๐ วัน ทุกภาคส่วนงดการจัดงานรื่นเริง เป็นเวลา ๓๐ วัน

วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ สองข้างทางตลอดเส้นทาง การเคลื่อนขบวนพระบรมศพจากโรงพยาบาลศิริราช ไปยังพระบรมมหาราชวัง คลื่นมหาชนกว่าแสนคน พร้อมใจกันมาส่ง “พ่อของแผ่นดิน” สู่อสุภคาลัย ด้วยน้ำตาคลอเบ้าและดวงใจที่แตกสลาย

วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๙ สำนักพระราชวังเปิดให้ ประชาชนเข้าลงนามแสดงความอาลัย ณ ศาลาสหทัยสมาคม เป็นวันแรก ประชาชนจากทั่วสารทิศต่างตั้งใจมั่น เพื่อจะเข้าไปถวายสักการะเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์ ภายในพระบรมมหาราชวัง แม้ต้องตากแดดแรง หรือ ฝนที่กระหน่ำลงมา ก็ไม่สามารถหยุดยั้งความตั้งใจของ ประชาชนผู้รักกันได้ ในแต่ละวันจึงมีประชาชนมาร่วม แสดงความอาลัยไม่ต่ำกว่า ๓๐,๐๐๐ คน

วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๙ นับเป็นวันประวัติศาสตร์อีกวันหนึ่ง เมื่อหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล เชิญชวนให้ประชาชนมาร่วมร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นครั้งสุดท้าย โดยขับร้องพร้อมวงออร์เคสตรา ในช่วงเวลา ๑๓.๐๐ น. และ ๒๒.๐๐ น. เพื่อบันทึกภาพนำไปเผยแพร่ทางสถานีโทรทัศน์และโรงภาพยนตร์

ถนนราชดำเนินนคราคร่ำด้วยผู้คน สนามหลวงที่กว้างใหญ่แคบไปถนัดตา ผู้คนแน่นขนัดจนมองไม่เห็นพื้นหญ้า ทิวบริเวณจะมองไปทางใดก็พร้อมไปด้วยพสกนิกรของพระองค์กว่า ๒๐๐,๐๐๐ คน ที่มีใจดวงเดียวกัน ซึ่งต่างมาเพื่อร้องเพลงสรรเสริญพระบารมีถวายแด่ “พ่อของแผ่นดิน” พระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ “พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช”

วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ เป็นวันแรกที่สำนักพระราชวังเปิดให้ประชาชนเข้าถวายบังคมพระบรมศพ

เบื้องหน้าพระบรมโกศ ณ พระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท มีประชาชนทั้งในกรุงเทพฯ และจากทั่วภูมิภาคของประเทศ มาเข้าแถวรอเข้าสักการะพระบรมศพกว่า ๓๐,๐๐๐ คน ในแต่ละวัน แม้ต้องรอเป็นเวลานาน ๘ - ๑๐ ชั่วโมง แต่ทุกคนก็ไม่ย่อท้อ ขอเพียงได้มีโอกาสสักการะพระบรมศพ ถวายบังคมลาเป็นครั้งสุดท้าย

ปรากฏการณ์ “ทำดีเพื่อพ่อ”

ในช่วงเวลาแห่งความเศร้าโศกนี้ เกิดปรากฏการณ์ที่น่าประทับใจ ประชาชนผันความโศกเศร้ามาเป็นพลังแห่งความสร้างสรรค์ พลังแห่งความดี “ทำดีเพื่อพ่อ” ทำให้เกิดอาสาสมัครที่มีจิตอาสามากมาย ทั้งช่วยเก็บขยะ ปรงอาหาร นำขนม ยาต้ม ฯลฯ มาแจกจ่าย รดรับจ้าง ทั้งจักรยานยนต์ รถสองแถว ฯลฯ ต่างมีจิตอาสา ขับรถรับส่งผู้ที่จะมาเข้าถวายบังคมพระบรมศพ โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย นักศึกษาและศิลปินต่างรังสรรค์งานไม่ว่าจะเป็นวาดภาพ ปั้น ประดิษฐ์เพื่อน้อมรำลึกถึงพระองค์ท่าน หลายจังหวัด หลายหน่วยงานรวมตัวกันแปรอักษรเป็นเลข ๙ เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์

แม้ทุกคนยังหม่นเศร้า แม้น้ำตาอยากจะเหือดหาย แต่ความดีที่ทุกคนกระทำก็เพื่อถวายพระองค์ท่าน หลายคนให้เหตุผลว่า สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงทุ่มเททรงงานเพื่อประชาชนตลอดมา ทรงเหนื่อยยามาก

สิ่งที่พระองค์ทำใหญ่หลวงหาที่สุดมิได้ จึงอยากทำความดี แม้สิ่งที่ทำได้จะเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยแต่ก็อยากทำ ถวายพระองค์ท่าน รักในหลวง ภูมิใจที่เกิดในรัชกาลที่ ๙ และจะขอเป็นข้าราชการทุกชาติไป

นานาชาติร่วมแสดงความอาลัย

พระมหากษัตริย์ ผู้นำจากนานาชาติต่างร่วมส่งสาส์นแสดงความเสียใจ บางพระองค์และผู้นำบางท่านเดินทางมาถวายสักการะพระบรมศพที่ประเทศไทย ในวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๙ สหประชาชาติได้จัดการประชุมนัดพิเศษ ที่นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดย นายปีเตอร์ ธอมป์สัน ประธานการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ เป็นตัวแทนที่ประชุมกล่าวสดุดีและขอให้ที่ประชุมร่วมยืนสงบเป็นเวลา ๑ นาที เพื่อแสดงความอาลัย หลังจากนั้น ผู้แทนจาก ๕ ภูมิภาค กล่าวสดุดีพร้อมมีมติให้วันที่ ๕ ธันวาคม เป็น “วันดินโลก”

๘ สถิตในใจไทยนิรันดร์

แม้วันนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จสู่สวรรคาลัยแล้ว แต่สำหรับพสกนิกรชาวไทย พระองค์ยังประทับอยู่กลางใจทวยราษฎร์ พวกเราจะสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์ตลอดไป

จะจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา

พระมหากษัตริย์ จะรักใคร่สามัคคี จะสืบสานงานของพระองค์ จะเดินตามรอยเท้าพ่อ ปฏิบัติตาม “คำพ่อสอน” ประพฤติตนตามแบบอย่าง ที่พระองค์ “พ่อของแผ่นดิน” ทรงเป็นต้นแบบ

ไม่ว่ากาลเวลาจะผ่านไปเนิ่นนานเพียงใด พระบรมราโชวาท พระราชกรณียกิจ พระราชจริยวัตร พระมหากรุณาธิคุณของพระองค์จะถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นสืบไป เพราะสำหรับพสกนิกรชาวไทยแล้ว

๘ จะสถิตอยู่ในใจตราบนิรันดร์

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้ ขอเป็นส่วนหนึ่งในการสืบสานพระราชปณิธานและพระราชกรณียกิจ ด้านการศึกษาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงได้ เชิญพระบรมราโชวาท ที่พระราชทานให้คณะผู้บริหาร ครู บัณฑิต นักเรียน และเด็กเยาวชน จัดพิมพ์เป็นหนังสือ “๗ ทศวรรษ ได้ร่วมพระบารมี พระบรมราโชวาทด้านการศึกษา” เผยแพร่แก่สถานศึกษาและประชาชน เพื่อร่วมน้อมนำแนวพระบรมราโชวาทมาประพฤติปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. (๒๕๕๐). จดหมายเหตุเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี พุทธศักราช ๒๕๔๙. กรุงเทพฯ
- กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๕๔). พระผู้ทรงเป็นครูแห่งแผ่นดิน ๑๑๙ ปี กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ
- กัลยาณิวัฒนา, สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้า. (๒๕๔๙). แม่เล่าให้ฟัง. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์.
- เฉลิมศักดิ์ งามโกมุต. (๒๕๕๑). ความทรงจำของชาวไทย พระราชนิพนธ์จากสยามสู่สวีเดนแลนด์. สำนักพิมพ์วิภาวดี. กรุงเทพฯ
- ๘๐ เรื่องราวพระเจ้าอยู่หัว. สารคดี ปีที่ ๒๓ ฉบับที่ ๒๗๔ ธันวาคม ๒๕๕๐ แพรว. (๒๕๕๙). คู่มือแห่งแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : สายธุรกิจโรงพิมพ์. มติชน. (๒๕๕๙). ปางเสด็จฯ ๘ สู่ดาวแดนสวรรค์. นนทบุรี : โรงพิมพ์มติชนปากเกร็ด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๔๐). ในหลวงกับการศึกษาไทย : ฟ้าสวรรค์สิริราชสมบัติ. กรุงเทพฯ
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๔๙). ๖๐ ปี พระมหาบารมีเพื่อพัฒนาการศึกษาไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี. กรุงเทพฯ
- องค์การคณะทำงานร่วมการปฏิบัติงานพัฒนาหมู่บ้านชนบทสนองแนวพระราชดำริ (คพร.) www.wrp.or.th สืบค้นวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เครือข่ายการศึกษาพระราชวัง : นวัตกรรมการศึกษาไทย

ถ่ายภาพโดย นายอรุณพล สาครเย็น

ในยุคนี้ คำศัพท์หนึ่งที่ได้ยินกันบ่อยในเกือบทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรัฐบาล คือ คำว่า “พระราชวัง” นายกรัฐมนตรี พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ประกาศใช้ “ยุทธศาสตร์พระราชวัง” เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดความสงบเรียบร้อย เกิดความสามัคคี และพัฒนาประเทศไทย ให้มีความเข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่งอย่างยั่งยืนได้จริง และได้ขยายความเพิ่มด้วยว่า “พระราชวังเป็นการร่วมมือกันในการสร้างสรรค์ สร้างพลังในการทำความดีให้ประเทศชาติ ไม่ใช่เพื่อตนเองหรือข้าราชการ แต่ทำเพื่อประชาชนทุกคน...”

สรุปความคือ “พระราชวัง” หมายถึง การร่วมมือกันทำเรื่องดี ๆ มีประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองอย่างสร้างสรรค์ของภาครัฐและภาคประชาชน หรือจะกล่าวได้ว่า “ทุกภาคส่วน” คงไม่ผิดความหมายนัก

หากย้อนมองอดีต เรื่องของการศึกษาเริ่มต้นจาก “วัง” กล่าวคือ การศึกษาเป็นเรื่องของพระมหากษัตริย์สมาชิกราชวงศ์ และขุนนางที่รับราชการทำงานฉลองพระเดชพระคุณ ต่อมาจึงค่อยขยายออกมาสู่คนทั่วไป

โรงเรียนสำหรับราษฎรอย่างเป็นทางการเริ่มขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ปี พ.ศ. ๒๔๒๗ มีการตั้งโรงเรียนสำหรับราษฎรขึ้นตามวัดหลายแห่ง ทั้งในพระนครและหัวเมืองสำคัญ ๆ โรงเรียนหลวงสำหรับราษฎรแห่งแรก คือ “โรงเรียนวัดมหรณพาราม” ตั้งอยู่ที่ถนนตะนาว ตำบลเสาชิงช้า อำเภอพระนคร กรุงเทพฯ โดยเปิดสอนในระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษาแบบสหศึกษา ต่อมาเมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไป

ถ่ายภาพโดย นายพรสุข ศุภรานนท์รัตน์

คนทั่วไปเห็นความสำคัญของการศึกษาและมีโอกาสได้รับการศึกษามากขึ้น จึงขยายไปเป็นหน้าที่ของ “บวร” หรือ “บ้าน วัด โรงเรียน” อาจกล่าวได้ว่า ระบบการศึกษาที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ มีประสิทธิภาพในระดับหนึ่งด้วยความร่วมมือกันของทุกองคาพยพ ทั้งการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว การสั่งสอนให้แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักจารีตประเพณีและหลักคุณธรรม จริยธรรมจากวัด การให้วิชาความรู้จากโรงเรียน และอบรมบ่มเพาะอุปนิสัยใจคอความประพฤติ ด้วยการขัดเกลาทางสังคม นับเป็นความร่วมมือที่บูรณาการกันอย่างเหมาะสมและงดงามตามบริบทของสังคมไทย ด้วยนัยยะนี้ จึงกล่าวได้ว่าการศึกษาเป็นแนวคิดแบบ “ประชารัฐ”

เมื่อห้วงเวลาเปลี่ยนไป เราไม่อาจปฏิเสธได้ว่าการศึกษาของไทยกำลังเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย ไม่ใช่เพราะระบบการศึกษาของเราไม่มีประสิทธิภาพ แต่เพราะบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนตามให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนไป หากยังยึดโยงอยู่กับแบบแผนเดิม ผลของระบบการศึกษาจึงสร้างปัญหาดังที่เราได้เห็นอยู่โดยทั่วไป และแม้ว่าประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ งบประมาณด้านการศึกษาสูงถึง ๕ แสนล้านบาท คิดเป็น ๔% ของ GDP นับเป็นการลงทุนด้านการศึกษาที่สูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก ในขณะที่เวทีเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) จัดอันดับความสามารถแข่งขันระดับโลก ในปี

ค.ศ. ๒๐๑๔ (พ.ศ. ๒๕๕๗) คุณภาพการศึกษาไทยอยู่ในอันดับที่ ๘๖ ของโลก และเป็นอันดับ ๗ ของอาเซียน อันดับอยู่เหนือเพียงประเทศเวียดนาม กัมพูชา และพม่า (ข้อมูลจาก CEP: Centre for Educational Psychology, ๒๐๑๔) นอกจากนี้จากการศึกษากฎหมายการศึกษาของประเทศที่ประสบความสำเร็จด้านการศึกษา อาทิ ฟินแลนด์ ญี่ปุ่น เกาหลี สิงคโปร์ พบว่า ข้อแตกต่างของกฎหมายการศึกษาของไทยกับประเทศเหล่านี้คือ กฎหมายการศึกษาไทยยังขาดสาระรายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ (Accountability) ของผู้เรียน ครอบครัว และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการศึกษา รวมทั้งยังเน้นที่โครงสร้างการบริหารจัดการมากกว่าแนวทางการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง แสดงให้เห็นชัดว่าระบบการศึกษาไทยจำเป็นต้องปฏิรูปอย่างเร่งด่วน และกลไกที่ยอมรับกันว่าได้ผลในยุคดิจิทัลคือ “กลไกการมีส่วนร่วม” ของทุกคนทุกภาคีเครือข่าย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มิใช่บทบาทหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ นักการศึกษา หรือนักวิชาการเท่านั้น ดังคำปฏิญญาสหประชาชาติด้านการศึกษาของสหประชาชาติที่ว่า “Education for All, All for Education”

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานด้านนโยบายการศึกษาของชาติ ตระหนักถึงความสำคัญของการระดมสรรพกำลังในการร่วมกำหนดทิศทาง วางแผน ดำเนินการเพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของภูมิสังคมในพื้นที่ จึงศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมี

การดำเนินการอยู่บ้างแล้วในพื้นที่ต่าง ๆ หลายจังหวัด อาทิ แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ ลำปาง ชลบุรี สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต เป็นต้น โดยมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน ได้แก่ สภาการศึกษาจังหวัด สมัชชาการศึกษาจังหวัด ฯลฯ หลังจากศึกษาการดำเนินงานของจังหวัดเหล่านี้ระยะหนึ่ง จึงสรุปหลักการและแนวทางการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วมนี้ โดยเบื้องต้นสรุปและจัดพิมพ์เป็นหนังสือ “แนวทางการดำเนินงานสมัชชาการศึกษา” ต่อมาได้เปลี่ยนไปใช้ชื่อว่า “การศึกษาพระราชรัฐ” เนื่องจากเป็นชื่อที่ตรงกับสาระการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทั้งภาครัฐและประชาชน และสอดคล้องกับ “ยุทธศาสตร์พระราชรัฐ”

ของรัฐบาล ทั้งนี้การใช้กลไก “การศึกษาพระราชรัฐ” ขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในระดับพื้นที่ เป็นแนวทางที่สามารถทำงานคู่ขนานไปกับโครงสร้างของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และเป็นการเตรียมความพร้อมที่จะขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการปรับปรุงเพิ่มเติมสาระให้สมบูรณ์ ก่อนนำเสนอขอมติคณะรัฐมนตรีต่อไป นอกจากนี้จากข้อสรุปการประชุมระดมความคิดและประชุมรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งมีตัวแทนจากทุกจังหวัดเข้าร่วมการประชุม ระหว่างเดือนเมษายน - สิงหาคม ๒๕๕๙ สรุปว่าการใช้กลไก “การศึกษาพระราชรัฐ” เป็นกลไกขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาในระดับพื้นที่ ควรมีลำดับขั้นตอนแบ่งเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ๑) ระยะเตรียมการ ๒) ระยะทดลอง และ ๓) ระยะพัฒนา รายละเอียด ดังนี้

๑) **ระยะเตรียมการ** เป็นการเตรียมการก่อตั้งเครือข่ายการศึกษาพระราชรัฐ เริ่มจากการกำหนดวิธีการก่อตั้งองค์กร โครงสร้าง บทบาทหน้าที่ บุคลากร และจัดให้มีการประชุม/ปรึกษาหารือทุกภาคส่วน โดยนำประเด็นปัญหาการศึกษาเข้าสู่วาระการประชุมระดับจังหวัด ระดับหน่วยงาน และระดับชุมชน มีการระดมทรัพยากรในการดำเนินงาน กำหนดบทบาทการศึกษาพระราชรัฐจังหวัด ให้เป็นหน่วยสนับสนุนและเติมเต็มการจัดการศึกษาของภาครัฐ แต่สามารถพึ่งพาและจัดการตนเองได้ โดยใช้บุคลากรที่มีจิตอาสาหรือตัวแทนจากทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สภาอุตสาหกรรมจังหวัด สภาหอการค้า สภาวัฒนธรรม องค์กรทางศาสนา องค์กรบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการ

๒) **ระยะทดลอง** เป็นระยะการขับเคลื่อนงานด้วยการศึกษาสภาพปัญหาตามบริบท รวบรวมข้อมูลและจัดทำฐานข้อมูลของแต่ละจังหวัด เพื่อวิเคราะห์

สภาพปัญหา นำมาใช้เป็นข้อมูลจัดทำแผนกลยุทธ์การทำงานและวิธีการขับเคลื่อนเพื่อการแก้ไขปัญหา ซึ่งประกอบด้วยสถานการณ์ปัจจุบันและปัญหาการจัดการศึกษาของจังหวัด การกำหนดจุดประสงค์และเป้าหมายในแก้ไขปัญหา การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมาย การกำหนดยุทธศาสตร์/มาตรการ/งบประมาณ/ระยะเวลา และการวางแผนการติดตามและประเมินผลความสำเร็จ จากนั้นจึงนำแผนงานไปดำเนินการทดลองและปรับปรุงแก้ไข

๓) ระยะเวลา เมื่อระยะการทดลองผ่านไปแล้ว จะเป็นการพัฒนาเพื่อสร้างความยั่งยืน ซึ่งเป็นการเผยแพร่ความสำเร็จ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษา ประชากร ทั้งในและนอกประเทศ การสร้างเครือข่ายรับฟังความคิดเห็นจากทุกฝ่ายการมีโครงการ/กิจกรรมที่น่าสนใจและประสบความสำเร็จ ที่ตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการและสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ชุมชน ท้องถิ่นให้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การศึกษาและพัฒนาระบบ “เครือข่ายการศึกษา ประชากร” เกิดจากหลักการและความเชื่อที่ว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือและกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกด้าน” การจัดการศึกษาเพื่อบรรลุถึงเป้าหมายดังกล่าว ต้องอาศัยสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม การตระหนักถึงปัญหาคุณภาพการศึกษาของไทยที่ตกต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติ และปัญหา

หลากหลายที่มาจากวงจร “โง่ จน เจ็บ” เป็น “คำถาม” ที่ไม่เฉพาะผู้มีหน้าที่ด้านการศึกษาเท่านั้น แต่เป็นทุกคนที่ต้องใคร่ครวญว่า **เพราะอะไร ปัญหาการศึกษาจะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำเล่า แม้จะทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาล แม้จะมีคนเก่งเต็มบ้านผู้จบการศึกษาสูงมากมายเต็มเมือง ?**

คำตอบหนึ่งที่แม้จะเจ็บปวด แต่ต้องยอมรับ คือ “เราแก้ปัญหามิถูกทาง” และด้วยการยอมรับว่าเรามี “ปัญหา” เท่านั้น จึงจะเป็นจุดเริ่มต้นของการ “แก้ปัญห” ได้ ด้วยเหตุนี้ “เครือข่ายการศึกษา ประชากร” จึงเป็นคำตอบหนึ่ง (ในหลายคำตอบ) เพราะเป็น **นวัตกรรมการปฏิรูปการศึกษา** แม้ว่าโดยหลักการและสาระ จะไม่ใช่เรื่องใหม่ แต่เป็นเรื่องที่มีการหยิบยกขึ้นมาให้ความสำคัญ มีการคิดสร้างสรรค์ ต่อยอด ด้วยกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา และร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษา ร่วมรับผลในทุกระดับทุกระบบ โดยมีความเป็น “หุ้นส่วน” ที่เท่าเทียมกัน อย่างเป็นกัลยาณมิตร นั้นหมายถึงว่าทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดระบบการจัดการศึกษาที่ตรงกับความต้องการในบริบทของแต่ละพื้นที่ ให้แก่เยาวชนคนรุ่นหลังด้วยตัวเราเองอย่างแท้จริง

ถ้าเราไม่ร่วมด้วยช่วยกันพัฒนาการศึกษาเพื่ออนาคตของชาติด้วยมือของเราเอง แล้วใครกันจะทำ ?

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (๒๕๕๘). แนวทางการดำเนินงานสมัชชาการศึกษา. กรุงเทพฯ : หจ.ก. ซี.ที.ซี คอมมิวนิเคชั่น.

เอกสารสรุปสาระการประชุมระดมความคิดเรื่อง “การจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือและสมัชชาการศึกษา” ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๖ เมษายน ๒๕๕๙ ณ ห้องปิ่นมณฑล โรงแรมเอสดี อเวนิว กรุงเทพฯ.

เอกสารสรุปสาระการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การจัดทำแนวทางการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือและสมัชชาการศึกษา” ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๙ ณ ศูนย์ฝึกอบรม งานอภิบาล “บ้านผู้ทวน” จังหวัดนครปฐม.

ข้อมูลจาก https://popwandee.blogspot.com/2015/12/blog-post_39.html (๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๙)

การพัฒนามาตรฐานการศึกษา ของต่างประเทศ

แหล่งอ้างอิง www.straighterline.com

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลก (Global Trends) ในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งด้านเทคโนโลยี การสื่อสาร การประกอบอาชีพ การศึกษา การแสดงพฤติกรรม รวมทั้งการดำเนินชีวิตประจำวันด้านอื่น ๆ ซึ่งเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เหล่านี้ทำให้ประชากรต้องมีการปรับตัวในการใช้ชีวิตให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติและมีคุณภาพ

ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง หากต้องการให้การดำเนินชีวิตสามารถดำรงอยู่และเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ความเข้าใจกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อประกอบการวางแผน นโยบาย หรือยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ในอนาคต ซึ่งในปัจจุบันมีหลายประเทศที่พัฒนาตนเองจนเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ และเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ อาทิ **ประเทศเกาหลี** มุ่งพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศเพื่อการเป็นสังคมแห่งความรู้ สร้างสภาวะแวดล้อมที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง **ประเทศสิงคโปร์** มีแรงงานที่มีทักษะ การศึกษาและภาษาดี รวมทั้งการเมืองมีเสถียรภาพ **ประเทศฟินแลนด์** ให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก รวมทั้งลงทุนทางการศึกษาสูงมากจนได้รับการจัดอันดับว่าเป็นประเทศที่ดีที่สุดในโลก มีการทุจริตน้อยที่สุด มีคุณภาพการศึกษาดีที่สุดในโลกอีกด้วย

สำหรับประเทศไทย มุ่งพัฒนาประเทศเข้าสู่ประเทศไทย ๔.๐ เพื่อให้คนในชาติมีศักยภาพในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และสามารถก้าวเข้าสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การสร้างประชากรให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่ดี จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในการรองรับการพัฒนาประเทศดังกล่าว

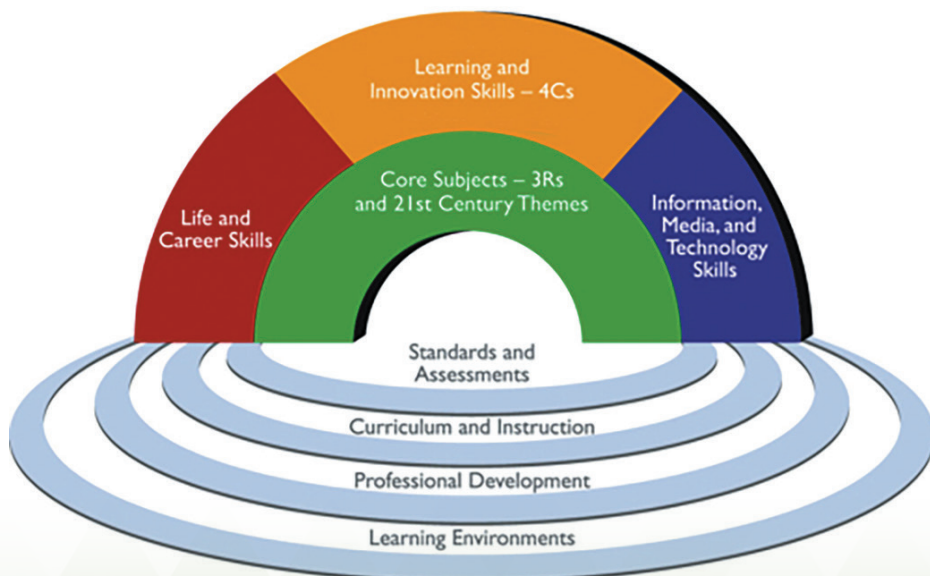
ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ซึ่งมีภารกิจในการศึกษาวิจัยและพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติ ประสานการนำกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในทุกระดับและประเภทการศึกษา และเชื่อมโยงมาตรฐานการศึกษาในระดับนานาชาติ จึงได้ดำเนินการศึกษามาตรฐานของต่างประเทศ กระบวนการการพัฒนาที่มีมาตรฐานการศึกษาในระดับสูง ในหลากหลายภูมิภาคของโลก รวม ๑๐ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา

สหราชอาณาจักร ฟินแลนด์ นิวซีแลนด์ ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี สาธารณรัฐประชาชนจีน สาธารณรัฐสิงคโปร์ และสหพันธรัฐมาเลเซีย ซึ่งประเทศเหล่านี้พัฒนามาตรฐานการศึกษาจากความท้าทายที่เกิดขึ้นในประเทศทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับพลเมืองของตนในการที่จะแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ในทางเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ และบางประเทศใช้หลักสูตรหรือแนวทางจัดการศึกษาของชาติ (National Curriculum or Guideline) เป็นเครื่องมือกำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติ

จากการศึกษาการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนามาตรฐานการศึกษาแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ ที่เป็นกรณีศึกษา ๑๐ ประเทศ พบว่า ทุกประเทศมุ่งพัฒนามาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น โดยเทียบเคียงกับผลการสอบวัดความรู้และทักษะการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ขององค์การความร่วมมือในการพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD) และสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (IEA) หรือการสอบ PISA และ TIMSS โดยการปฏิรูปหลักสูตรการศึกษา ก่อนระดับประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ให้สอดคล้องกับแนวการสอบ PISA และ TIMSS ซึ่งให้ความสำคัญกับทักษะจำเป็นซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ คือ การอ่าน และการเขียนภาษาประจำชาติ การคิดเลขและคณิตศาสตร์ ในระดับการศึกษา

ภาคบังคับ ส่วนในระดับหลังภาคบังคับก่อนอุดมศึกษา (มัธยมศึกษาตอนปลาย) จะมุ่งพัฒนามาตรฐานด้านวิทยาศาสตร์ศึกษาด้วย และบางประเทศกำลังพัฒนามาตรฐานด้านคอมพิวเตอร์และสารสนเทศศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายด้วย เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับการเปรียบเทียบมาตรฐานการศึกษา โดยพิจารณาจากหลักสูตรแห่งชาติของทั้ง ๑๐ ประเทศ พบว่า มี ๘ ประเทศ ยกเว้นสหรัฐอเมริกาและแคนาดา ที่มีการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรแห่งชาติเพื่อการพัฒนาพลเมืองที่มีพัฒนาการสมดุลทุกด้าน มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้และการดำรงชีวิต ในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงยุคโลกาภิวัตน์ และมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของสังคมซึ่งมีความแตกต่างกันไปตามบริบทและประวัติความเป็นมาของแต่ละประเทศ แต่ทุกประเทศที่มีหลักสูตรแห่งชาติต่างเน้นทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งได้แก่ การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ การคิดเชิงวิพากษ์ ความร่วมมือ ความสามารถในการสื่อสาร ทักษะชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะภาษาที่หลากหลาย ทักษะการแก้ปัญหาและคณิตศาสตร์ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเน้นคุณลักษณะด้านจริยธรรมทางสังคม ซึ่งมีทั้งแบบอิงศาสนาและเป็นกลางทางศาสนา รวมทั้งการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติเพื่อความยั่งยืนของโลก

กรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑
ที่มา : พ

แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ (21st Century Themes)

- จิตสำนึกต่อโลก
- ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ และการเป็นผู้ประกอบการ
- ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง
- ความรู้พื้นฐานด้านสุขภาพ
- ความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning and Innovation Skills)

- ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
- ความคิดเชิงวิพากษ์และการแก้ไขปัญหา
- การสื่อสารและการร่วมมือทำงาน

ทักษะชีวิตและการทำงาน (Life and Career Skills)

- ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว
- ความคิดริเริ่มและการริเริ่มตนเอง
- ทักษะทางสังคมและการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรม
- การเพิ่มผลผลิตและการรู้รับผิดชอบ
- ความเป็นผู้นำและความรับผิดชอบ

วิชาแกน (Core Subjects)

- ภาษาอังกฤษและการอ่าน หรือศิลปะการใช้ภาษา
- ภาษาสำคัญของโลก
- ศิลปะ
- คณิตศาสตร์
- เศรษฐศาสตร์
- วิทยาศาสตร์
- ภูมิศาสตร์
- ประวัติศาสตร์
- การปกครองและหน้าที่พลเมือง

ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information Media and Technology Skills)

- ความรู้พื้นฐานด้านสารสนเทศ
- ความรู้พื้นฐานด้านสื่อ
- ความรู้พื้นฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

ระบบสนับสนุนการศึกษาของศตวรรษที่ ๒๑

- มาตรฐานและการประเมินของศตวรรษที่ ๒๑
- หลักสูตรและการสอนของศตวรรษที่ ๒๑
- การพัฒนาวิชาชีพของศตวรรษที่ ๒๑
- สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ของศตวรรษที่ ๒๑

สิ่งท้าทายมาตรฐานการศึกษาของไทย

ประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะเปลี่ยนผ่านครั้งสำคัญยิ่ง ผลการสอบวัดความรู้และทักษะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน ใน PISA 2012 แสดงว่า มีพัฒนาการที่ดีขึ้นจาก ปี ค.ศ. ๒๐๑๒ ทั้งในวิชา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และการอ่านเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนด้านการอ่านกับประเทศเพื่อนบ้านในเอเชีย มีข้อสังเกตว่าประเทศที่อ่านภาษาจีนออก จะได้คะแนนการอ่านดี อาทิ จีนฮ่องกง จีนไต้หวัน สิงคโปร์ ญี่ปุ่น แต่ไทยกับอินโดนีเซียได้คะแนนต่ำ

การที่ประเทศไทยจะปฏิรูปสู่ความเป็นประชารัฐเพื่อให้เกิดความมั่งคั่ง ยั่งยืน และมั่นคง ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการปกครอง และสามารถก้าวขึ้นเป็นผู้นำในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกได้ในอนาคต จะต้องพัฒนามาตรฐานการศึกษาของชาติให้ท้าทายยิ่งขึ้นและชัดเจนมากขึ้นกว่าที่กำหนดไว้ในปัจจุบัน โดยจะต้องพิจารณาใหม่ทั้งนิยามและขอบเขตของมาตรฐานการศึกษาของชาติและควรให้สัมพันธ์กับวิธีการวัดและประเมินมาตรฐานการศึกษาที่ใช้อยู่ในระดับสากลด้วย

ICT กับการศึกษา : ประสบการณ์จากออสโล แนวโน้มของโลก และทิศทาง การพัฒนาการศึกษาไทย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รับมอบหมายให้เป็นคณะผู้แทนไทยเข้าร่วม การประชุมสมัชชาใหญ่สมัยที่ ๕๗ ของสมาคมนานาชาติเพื่อการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (57th General Assembly of the International Association for the Evaluation of Education Achievement: 57th IEA GA) ณ กรุงออสโล ประเทศนอร์เวย์ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๙ ที่ผ่านมา ที่ประชุมได้ร่วมกันกำหนดบทบาทของ IEA ตลอดจนหารือและรายงานความก้าวหน้าของการประเมินต่าง ๆ ที่จัดโดย IEA อาทิ โครงการศึกษาแนวโน้มการศึกษาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ระดับนานาชาติ (Trends in International Mathematics and Science Study : TIMSS) โครงการศึกษาความก้าวหน้าการรู้เรื่องการอ่านระหว่างประเทศ (Progress in International Reading Literacy Study : PIRLS) โครงการศึกษาเรื่องความเป็นพลเมือง (International Civic and Citizenship Education Study : ICCS) สิ่งที่น่าสนใจจากการประชุมครั้งนี้คือ การประเมินจะเป็นการประเมินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น โดยเฉพาะโครงการการศึกษาการรู้เรื่องคอมพิวเตอร์และข้อมูลระหว่างประเทศ (International Computer and Information Literacy Study : ICILS) เท่านั้น ดังนั้น นอกจากนักเรียนผู้เข้าประเมินจะต้องมีทักษะความรู้ในรายวิชานั้น ๆ เป็นอย่างดีแล้ว ยังต้องมีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ที่ดีอีกด้วย จึงจะสามารถทำการประเมินได้อย่างเต็มสมรรถนะ

เจ้าภาพได้พาคณะผู้เข้าร่วมประชุมไปทัศนศึกษา ณ Grav School โรงเรียนระดับประถมศึกษา

ที่เป็นโรงเรียนนำร่องการใช้ iPad เป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอน ทางคณะผู้แทนไทย

ได้มีโอกาสสังเกตการณ์การเรียนการสอนในวิชา การอ่านภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาปีที่ ๒ และวิชาคณิตศาสตร์ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ โดยในวิชา การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ ๒ พบว่า ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ แล้วจึงทำแบบฝึกหัดบน iPad แบบฝึกหัดจะประกอบด้วยโจทย์คำถามให้นักเรียนได้ตอบหรือปฏิบัติตามคำสั่ง อาทิ บันทึกเสียงการอ่าน หรือพิมพ์คำตอบลงใน iPad เป็นต้น สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับ ประถมศึกษาปีที่ ๔ ครูจะนำเข้าสู่บทเรียนก่อน โดยการแสดงตัวอย่างการคำนวณและให้นักเรียน ได้ศึกษาและทำแบบฝึกหัดด้วยตนเองผ่าน iPad เป็นการฝึกฝนการเรียนรู้แบบนำตนเอง (Self - directed Learning) ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนักเรียนยังสามารถ นำเสนอและอธิบายวิธีการคำนวณจาก iPad ของตนเอง ขึ้นจอใหญ่ของห้องได้อีกด้วย

Grav School ดำเนินโครงการนี้มาตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๕๘ รวมระยะเวลาเกือบ ๒ ปี และเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตรงความต้องการและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับอย่างแท้จริง คณะครูได้ทำการวิจัยชั้นเรียนและพบว่าความกระตือรือร้นของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญ โดยจะเห็นได้ชัดเจนในกลุ่มเด็กผู้ชาย คุณครูเล่าว่า นักเรียนมีสมาธิกับการบันทึกเสียงมาก จะบันทึกซ้ำ ๆ จนกว่าจะดีที่สุด การบันทึกเสียงนี้นอกจากจะมีประโยชน์ต่อการฝึกฝนเรียนรู้ของนักเรียนแล้ว ยังเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการทำงานของครู ครูสามารถใช้เวลาฟังการอ่านออกเสียงของนักเรียนอย่างละเอียด และบันทึกความก้าวหน้าของนักเรียน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนได้ด้วยการให้ความคิดเห็น (feedback) เป็นเสียงของครูกลับไปยังนักเรียนเป็นรายบุคคล ทำให้นักเรียนรู้สึกถึงการให้ความสำคัญและเอาใจใส่ของครูต่อนักเรียนและผลงานของนักเรียน อย่างไรก็ตาม สิ่งสำคัญของการนำ iPad มาเป็นเครื่องมือประกอบการเรียนการสอน คือ การเตรียมความพร้อมของครูในการเลือกใช้ applications ให้เหมาะสมกับรายวิชาและระดับของนักเรียน

จากการประชุมรายงานความก้าวหน้าโครงการต่าง ๆ ของ IEA ประกอบกับการทัศนศึกษาโรงเรียนในนอร์เวย์ ทำให้กลับมามองว่าแนวโน้มของ

ทั่วโลกทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) กับการศึกษาเป็นอย่างไร และประเทศไทยมีการรับมือและดำเนินการอย่างไรบ้าง

หนึ่งในโครงการประเมินของ IEA คือ โครงการศึกษาการรู้เรื่องคอมพิวเตอร์และข้อมูลระหว่างประเทศ (International Computer and Information

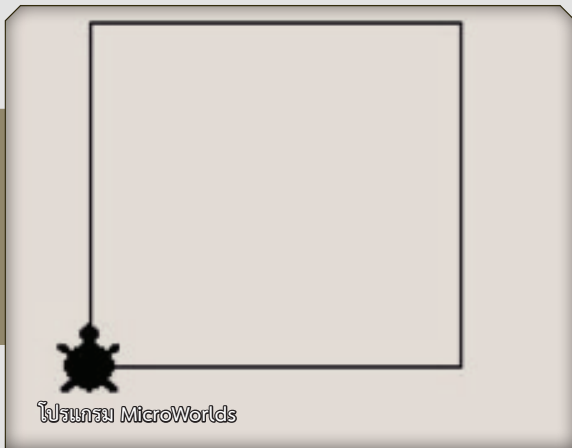

Literacy Study: ICILS) เป็นการประเมินนักเรียนด้านความรู้ข้อมูลดิจิทัล (Digital Information Literacy : DIL) และการประเมินทักษะการประมวลผล (Computational Thinking: CT) ซึ่งเป็นการประเมินความรู้ข้อมูลฐานคอมพิวเตอร์ การจัดการ และการสื่อสารภายใต้สภาพแวดล้อมออนไลน์ การประเมินจะติดตามการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามโจทย์ที่ได้รับ ประเมินการพัฒนากระบวนการคิดและแก้ปัญหาที่ซับซ้อน โดยพิจารณาการให้คะแนนจากคำตอบที่ถูกต้อง ความคงเส้นคงวาในกระบวนการแก้ปัญหาและความสามารถในการประยุกต์ใช้คำสั่งได้

คงปฏิเสธไม่ได้แล้วว่าเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกลายเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการพัฒนาการเรียนรู้ แนวโน้มการพัฒนาการศึกษาสำหรับสหรัฐอเมริกา สหราชอาณาจักร และประเทศอื่น ๆ อีกกว่า ๑๘๐ ประเทศ มีการตื่นตัวการเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์และการสร้างนวัตกรรม เพราะการรู้เทคโนโลยีนั้นไม่ใช่เพียงการเป็นเพียงผู้ใช้งาน (user) เท่านั้น แต่ควรเป็นผู้สร้าง พัฒนาและควบคุม เมื่อเด็กเรียนรู้ที่

จะเป็นผู้สร้าง ผู้คิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ต่อไปอาจจะมี บิลล์ เกตส์ หรือ มาร์ค ซักเคอร์เบิร์ก สัญชาติไทย และนั่นน่าจะเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถพัฒนาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนได้

คุณครูวิทยาศาสตร์น่าจะเคยได้ยิน ได้รู้จัก ศาสตราจารย์ เซย์มัวร์ พาเพิร์ต (Seymour Papert) แห่ง MIT Media Lab ผ่านโครงการด้านวิทยาศาสตร์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เทคโนโลยีและพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านเทคโนโลยี อาทิ LEGO - Logo และ MicroWorlds

LEGO - Logo และ MicroWorlds ถูกพัฒนาขึ้นโดยอาจารย์เซย์มัวร์ พาเพิร์ต เพื่อนำการศึกษาวิทยาศาสตร์พื้นฐานแนวใหม่ให้กับเด็กโดยให้เด็กเรียนรู้ภาษาคอมพิวเตอร์ Logo เขียนคำสั่งให้เต่าบนหน้าจอเดินได้หรือหุ่นยนต์ตัวต่อเลโก้ (LEGO) ทำงานตามที่ต้องการได้ เด็กจะได้ใช้ความเข้าใจพื้นฐานของวิชาคณิตศาสตร์ ผึกฝนทักษะทางภาษาคอมพิวเตอร์ และสร้างงานจากจินตนาการผ่านตัวต่อ LEGO-Logo ไม่เพียงส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีของเด็กเล็กเท่านั้น หากยังเป็นประโยชน์สำหรับเด็กโตด้วย ดังเช่น โครงการพัฒนาช่างเทคนิควิศวกรรมเคมี หรือ Vocational Chemical Engineering Practice College (V-ChEPC) ของวิทยาลัยเทคนิคมาตาปุด จังหวัดระยอง มีการนำ LEGO - Logo มาประกอบการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันทำงาน

เป็นทีม มีการวางแผนและออกแบบโครงการ ตลอดจนแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานได้

อีกระดับของการเรียนรู้ แน่นนอนว่า LEGO - Logo และ MicroWorlds จำเป็นต้องมีโปรแกรม มีผู้สอน และการลงทุน ด้วยเหตุนี้เอง ผู้มีชื่อเสียงด้านเทคโนโลยีจึงได้รวมตัวกันทำเว็บไซต์ Code.org ขึ้น เพื่อให้ทุกคนทั่วโลกเรียนรู้การเขียนโค้ดคำสั่งภาษาคอมพิวเตอร์จากที่ใดก็ได้ในโลกโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย Anybody can learn หรือ ใคร ๆ ก็เรียนได้ คือ คำขวัญของโครงการรณรงค์การเรียนรู้การเขียนโค้ด “๑ ชั่วโมงต่อวัน” “Hour of Code” สิ่งสำคัญที่โดดเด่นและน่าสนใจมากสำหรับ Code.org คือ ครูผู้สอนเป็นผู้มีชื่อเสียง

ด้าน IT อาทิ บิลล์ เกตส์ และมาร์ค ซักเคอร์เบิร์ก เป็นต้น ปัจจุบันมีนักเรียนอายุตั้งแต่ ๔ - ๑๔ ปีกว่าสิบล้านคนจากกว่า ๑๘๐ ประเทศกำลังเรียนรู้อการเขียนโค้ดจากเว็บไซต์ Code.org ด้วยภาษา ๔๐ ภาษาทั่วโลก เป็นเวลากว่า ๒๗๙,๘๘๐,๔๗๕ ชั่วโมงแห่งโค้ดประเทศต่าง ๆ ได้มีการเตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีให้กับเด็กผู้เป็นอนาคตของชาติจากการประชุม IEA ที่ประชุมได้ยกตัวอย่างโจทย์การประเมิน ICILS ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกับการเขียนโค้ด การใช้คำสั่งภาษาคอมพิวเตอร์ดังที่ได้ยกตัวอย่างข้างต้น เป็นที่น่าสนใจว่าประเทศไทยมีการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กไทยในการฝึกฝนทักษะและสร้างความคุ้นเคยกับรูปแบบและวิธีการในการเขียนโค้ดคำสั่งภาษาคอมพิวเตอร์อย่างไรบ้าง

จากการศึกษาการทบทวนนโยบายการศึกษาของประเทศไทย โดย OECD - UNESCO (Education

in Thailand : Reviews of National Policies for Education) พบว่า ประเทศไทยลงทุนด้าน ICT เพื่อการศึกษามานานหลายทศวรรษ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๗ เริ่มมีการสอนคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน และมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อตอบสนอง การพัฒนาทางเทคโนโลยี ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๐ – ๒๕๕๔ ขึ้น เพื่อสร้างโอกาส เพิ่มขีดความสามารถและยกระดับมาตรฐาน การเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการและการให้บริการทางการศึกษา โดยใช้ ICT ผลิตและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากร บุคคลด้าน ICT ทำให้การศึกษาไทยให้ความสำคัญต่อ การใช้ ICT เพื่อการศึกษาอย่างกว้างขวาง และในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๗ รัฐบาลได้มีนโยบาย One Tablet Per Child (OTPC) ขึ้น เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึง การศึกษาและเพิ่มขีดความสามารถด้าน ICT ของผู้เรียน อย่างไรก็ดี แม้ว่าประเทศไทยจะมีการลงทุนทางด้าน ICT เพื่อการศึกษาสูงและทันสมัยกว่าประเทศเพื่อนบ้าน แต่โรงเรียนไทยกลับยังมีปัญหาการเข้าถึง ICT และ สื่อดิจิทัลสำหรับการเรียนการสอน ครูไทยขาดความมั่นใจ และสมรรถนะในการใช้ ICT และเรื่องเร่งด่วน คือ ประเทศต้องการกลไกในการรวบรวม จัดการข้อมูล เพื่อให้สามารถใช้ยุทธศาสตร์ ICT สนับสนุนการพัฒนา และดำเนินการตามนโยบายโดยมีข้อมูลรองรับได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน รัฐบาลไทยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญ กับการวางแผนแบบบูรณาการการทำงานระหว่าง กระทรวงต่างๆ เป็นอย่างมาก ซึ่งประเด็นด้าน ICT กับการศึกษานี้ (ร่าง) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาระบบข้อมูล สารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ที่มุ่งเน้นเรื่อง ICT เพื่อการศึกษาและระบบฐานข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ เป็นปัจจุบันและเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กับการศึกษาของคนไทยทุกช่วงวัยโดยเฉพาะ

เพื่อขยายโอกาสการเข้าถึงการศึกษาผ่านโครงข่าย อินเทอร์เน็ตที่มีคุณภาพและเสถียรภาพ มีคลังสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีมาตรฐานให้ครู ได้เลือกใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ และเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับตลอดจน มีระบบฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการตัดสินใจ และการวางแผนที่อยู่บนฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน มีเอกภาพและเป็นปัจจุบันดังที่กล่าว ไปข้างต้นแล้วว่า รัฐบาลมุ่งเน้นการทำงานแบบ บูรณาการระหว่างกระทรวงต่าง ๆ ตั้งแต่การวางแผน จนถึงการใช้เคลื่อนนโยบายและแผนไปสู่การปฏิบัติ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ นี้จึงเป็นการบูรณาการแผนการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๔ แผนปฏิบัติการ ดิจิทัลเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ และแผนปฏิบัติการดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ของกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้ การดำเนินการของแผนการศึกษาแห่งชาติสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย ยังประโยชน์แก่คนไทยให้มีการศึกษา และคุณภาพชีวิตที่ดี พัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตลอดจนสามารถแข่งขันบนเวทีโลก ได้อย่างสง่างาม

อ้างอิง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (๒๕๕๙). (ร่าง) แผน การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๔. กรุงเทพฯ
OECD/UNESCO. (2016). Education in Thailand: An OECD-UNESCO Perspective, Reviews of National Policies for Education, OECD Publishing, Paris.

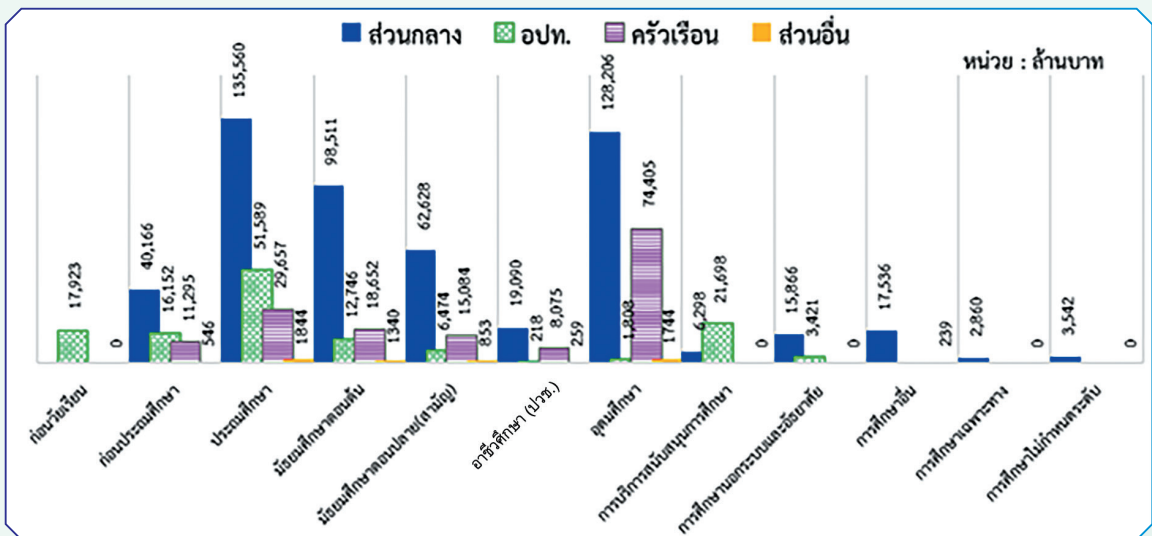
สรุปรายจ่ายด้านการศึกษา ของประเทศไทย ปี ๒๕๕๗

ในปี ๒๕๕๗ ประเทศไทยมีการลงทุนด้านการศึกษาจากทุกภาคส่วน ทั้งหมด ๘๒๖,๒๘๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๙ ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) โดยจำแนกเป็น ๓ แหล่งหลัก คือ ๑) รายจ่ายภาครัฐ ๖๖๒,๒๙๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๘๐) จำแนกเป็นส่วนกลาง ๕๓๐,๒๖๕ ล้านบาท และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๓๒,๐๒๘ ล้านบาท ๒) รายจ่ายภาคครัวเรือน ๑๕๗,๑๖๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๙) และ ๓) รายจ่ายของภาคส่วนอื่น ๖,๘๒๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๑) จำแนกเป็น NGOs ๕,๐๒๖ ล้านบาท การบริจาค

๑,๕๖๑ ล้านบาท และองค์กรระหว่างประเทศ ๒๓๘ ล้านบาท

รายจ่ายด้านการศึกษจำแนกตามระดับการศึกษา ลำดับแรก คือ ประถมศึกษา ๒๑๘,๖๕๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๖.๕๖) รองลงมา ได้แก่ อุดมศึกษา ๒๐๖,๑๖๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๕.๙๕) และมัธยมศึกษาตอนต้น ๑๓๑,๒๔๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๕.๘๘) โดยภาครัฐและภาคส่วนอื่นได้สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด และภาคครัวเรือนมีรายจ่ายการศึกษาในระดับอุดมศึกษามากที่สุด

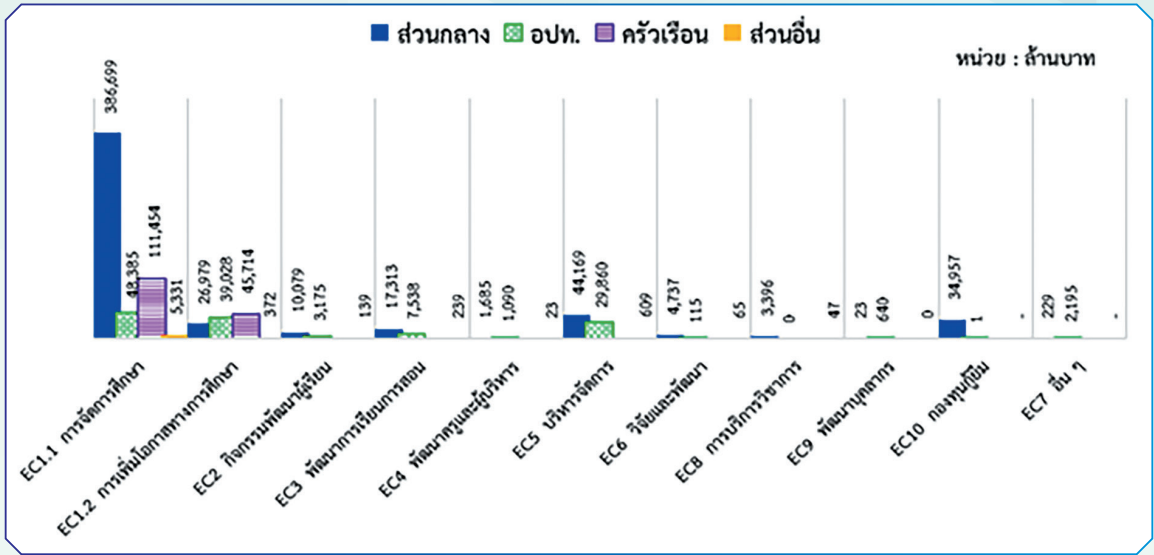
แผนภาพที่ ๑ รายจ่ายด้านการศึกษจำแนกตามแหล่งทุน และระดับการศึกษา

รายจ่ายด้านการศึกษจำแนกตามกิจกรรม รายจ่าย ส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายในกิจกรรมการจัดการศึกษา การผลิตนักเรียน/นักศึกษา (EC1.1) มากที่สุด ๕๕๑,๘๖๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๖๖.๗๙) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเงินเดือนครูและบุคลากร รองลงมา คือ กิจกรรมการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา (EC1.2)

๑๑๒,๐๙๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๓.๕๗) และกิจกรรมการบริหารจัดการ (EC5) ๗๔,๖๓๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๙) ส่วนประเภทกิจกรรมที่มีรายจ่ายน้อยที่สุด ได้แก่ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครูและผู้บริหาร

แผนภาพที่ ๒ รายจ่ายด้านการศึกษำจำแนกตามแหล่งทุน และกิจกรรมรายจ่าย

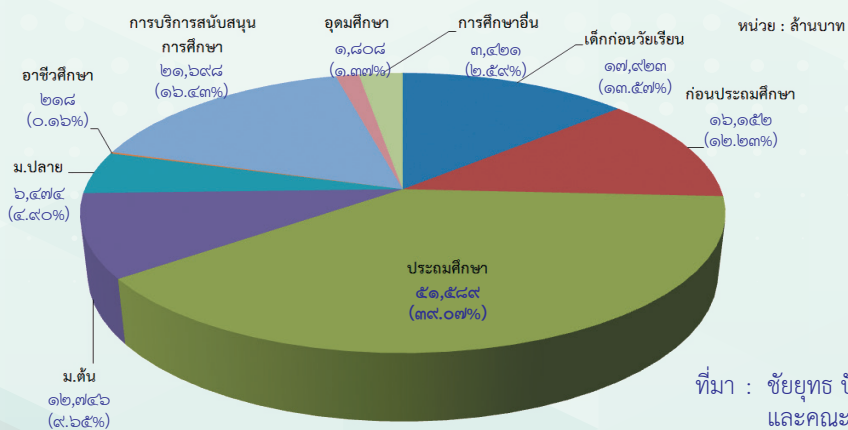
รายจ่ายด้านการศึกษำภาครัฐส่วนกลาง รวมทั้งสิ้น ๕๓๐,๒๖๕ ล้านบาท จำแนกตามประเภทการใช้จ่าย ๕ ด้าน ได้แก่ ดำเนินงานบุคลากร ลงทุน รายจ่ายอื่น และเงินอุดหนุน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายด้านบุคลากร (เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าตอบแทน) ๒๙๖,๘๐๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๕๖) รองลงมาเป็น เงินอุดหนุน ๑๑๓,๓๓๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๑.๓๗) โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีค่าใช้จ่ายมากที่สุด ๓๑๐,๘๕๕ ล้านบาท รองลงมาคือ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมหาวิทยาลัยของรัฐและในกำกับ ๘๗,๐๖๕ ล้านบาท

รายจ่ายด้านการศึกษำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) รวมทั้งสิ้น ๑๓๒,๐๒๘ ล้านบาท

ซึ่งเป็นรายจ่ายจากเงินอุดหนุนของรัฐ ๗๖,๖๒๓ ล้านบาท และจากงบประมาณของ อปท. ๕๕,๔๐๕ ล้านบาท จำแนกเป็น รายจ่ายของ อบจ. เทศบาล และอบต. ๑๑๕,๓๑๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๘๗.๓๔) กรุงเทพมหานคร ๑๖,๐๙๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๒.๑๙) และเมืองพัทยา ๖๒๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๐.๔๗)

การลงทุนของ อปท. จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายระดับประถมศึกษา ๕๑,๕๘๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๓๙.๐๗) รองลงมา คือ การบริการสนับสนุนการศึกษา ๒๑,๖๔๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๖.๔๓) และระดับเด็กก่อนวัยเรียน ๑๗,๙๒๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๓.๕๗) ตามลำดับ

แผนภาพที่ ๓ รายจ่ายด้านการศึกษำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามระดับการศึกษา

ที่มา : ชัยยุทธ ปัญญาสวัสดิ์สุทธิ และคณะ (๒๕๕๙)

รายจ่ายด้านการศึกษาของภาคครัวเรือน

ผลการประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาของภาคครัวเรือนจากข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติได้รายจ่ายด้านการศึกษาทั้งสิ้น ๑๕๗,๑๖๘ ล้านบาท เป็นรายจ่ายระดับอุดมศึกษามากที่สุด ๗๔,๔๐๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๗.๓๔) รองลงมาคือ ประถมศึกษา ๒๙,๖๕๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๘.๘๗) และส่วนใหญ่เป็นรายจ่ายด้านค่าเล่าเรียน / ค่าบำรุงการศึกษา ๑๑๑,๔๔๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๐.๙๑) และค่าใช้จ่ายอื่น ๔๕,๗๒๐ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๙.๐๙) ได้แก่ ค่าเครื่องแบบ ค่าสมุดหนังสือ / อุปกรณ์การเรียนอื่น ๆ และค่าเดินทางไปเรียน นอกจากนี้ เมื่อวิเคราะห์จำแนกตามประเภทสถานศึกษา พบว่าครัวเรือนใช้จ่ายเงินเพื่อการศึกษาในสถานศึกษาเอกชนมากกว่าสถานศึกษารัฐ โดยจ่ายให้สถานศึกษาเอกชน ๘๓,๑๐๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๕๒.๘๘) และสถานศึกษาของรัฐ ๗๔,๐๖๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๔๗.๑๒) โดยสถานศึกษาเอกชนมีค่าเฉลี่ยรายจ่ายด้านการศึกษา / คน / ปี สูงกว่าของรัฐในทุกระดับการศึกษา

รายจ่ายด้านการศึกษาจากภาคส่วนอื่นของสังคม รวมทั้งสิ้น ๖,๘๒๕ ล้านบาท ประกอบด้วยรายจ่ายขององค์กรไม่แสวงหากำไร ๕,๐๒๖ ล้านบาท จากการบริจาคของบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ๑,๕๖๑ ล้านบาท และการสนับสนุนจากภาคต่างประเทศ ๒๓๘ ล้านบาท โดยเป็นรายจ่ายในระดับประถมศึกษาในสัดส่วนสูงที่สุด ๑,๘๔๔ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๗.๐๒) รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา ๑,๕๙๖ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๓.๓๘) และใช้จ่ายในกิจกรรมการจัดการศึกษามากที่สุด ๕,๓๓๑ ล้านบาท (ร้อยละ ๗๘.๑๑) รองลงมาเป็นด้านการเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ๓๗๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๕.๔๕)

สรุปข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์รายจ่ายด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี ๒๕๕๗ มีข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

๑. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศระดับสถานศึกษาที่บูรณาการและเชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานที่จัดการศึกษา (ภาครัฐส่วนกลาง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกชน)

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสามารถบูรณาการและเชื่อมโยงกับระบบการประกันคุณภาพภายใน การประเมินคุณภาพภายนอก โดยมีข้อมูลด้านทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลสารสนเทศระดับสถานศึกษา

๒. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีระบบบัญชีของสถานศึกษาที่สามารถรายงานผลการดำเนินงานด้านการเงิน เพื่อแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เรียน รวมทั้งสามารถใช้ข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการของสถานศึกษา การตัดสินใจเชิงนโยบายด้านทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษาที่สะท้อนความเสมอภาคเป็นธรรม และสะท้อนต้นทุนประสิทธิภาพต่อหน่วยของการจัดการศึกษา และเป็นระบบข้อมูลที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการ เป็นปัจจุบันได้สะดวกและรวดเร็ว

๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีหน่วยรับผิดชอบการบริหารและการจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างเป็นระบบ เกี่ยวกับการบริหารและจัดการข้อมูลและสารสนเทศระดับสถานศึกษา เพื่อการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา โดยมีคณะกรรมการนโยบายทรัพยากรและการเงินเพื่อการศึกษา ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ

บทความวิจัย

ดร.ประวิณา อัสโย
สำนักมาตรฐานการศึกษา
และพัฒนการเรียนรู้

บทเรียนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวปรัชญาของ “เศรษฐกิจพอเพียง” ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ด็อกนิสไทย

บทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในโครงการตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด็อกนิสไทย อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร สังกัดกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๓ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็น ๑ ใน ๘ ของโรงเรียนเป้าหมายที่ถอดบทเรียน สาระจากการถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้นี้สะท้อนให้เห็นกระบวนการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียน ชุมชน ภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ และเอกชนจนประสบความสำเร็จในการปลูกฝังคุณลักษณะของผู้เรียนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระปรมิหรมหาภูมิพลอดุลยเดช

บริบทของโรงเรียน

โรงเรียนแห่งนี้ เดิมชื่อ “โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนด็อกนิสไทย เฉลิมฉลองครบรอบ ๑๐๐ ปี วันคล้ายวันพระราชสมภพสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี” ตั้งอยู่ที่บ้านพรหมศรีธาตุ ตำบลแม่นาทม อำเภอโคกศรีสุพรรณ จังหวัดสกลนคร ประชากรในชุมชนส่วนหนึ่งเป็นเผ่าญ้อ มีภาษาของตนเอง นับถือศาสนาพุทธ มีธรรมเนียมประเพณีของเผ่าที่ยังรักษาไว้ในบางเรื่อง ส่วนใหญ่มีอาชีพทำนา ปัญหาชุมชนที่มีคือ การว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว สภาพถนนที่เป็นหลุมบ่อ จึงไม่สะดวกในการเดินทางภายในและระหว่างชุมชนในฤดูฝน ชุมชนจึงห้วยลูกหลานที่ต้องเดินทางไปเรียนต่างหมู่บ้าน ดังนั้น ใน พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงพร้อมใจกันยื่นหนังสือขอโรงเรียนตอกองกำกับการ ดชด. ๒๓ ค่ายศรีสุกุลวงศ์ จังหวัดสกลนคร และยังได้ร่วมกันสร้างอาคารเรียนหนึ่งหลังเพื่อยืนยันถึงความต้องการที่แท้จริง ปัจจุบันเปิดสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ มีครูจำนวน ๑๒ คน (ตำรวจตระเวนชายแดน ๙ คนและพลเรือน ๓ คน) นักเรียน ๑๘๑ คน โรงเรียนได้สำรวจความต้องการ

ของชุมชนพบว่ามีความต้องการฝึกอาชีพเสริมหลังฤดูเก็บเกี่ยวที่จะช่วยให้สามารถพึ่งตนเองได้

การดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริฯ

การดำเนินงานของโรงเรียนเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในโครงการตามพระราชดำริฯ ที่มีเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา คือ “เด็กและเยาวชนมีโภชนาการดี สุขภาพแข็งแรง ใฝ่เรียนรู้ ซื่อสัตย์ ประหยัด และอดทน มีความรู้ และทักษะทางวิชาการและการอาชีพเพื่อเป็นพื้นฐานของการดำรงชีวิต รักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ภาควิชาภูมิปัญญาวัฒนธรรมท้องถิ่นและความเป็นไทย และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติได้” โดยโรงเรียนแห่งนี้มีการดำเนินงานในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน โครงการส่งเสริมโภชนาการสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก ในถิ่นทุรกันดาร โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ โครงการฝึกอาชีพ โครงการส่งเสริมสหกรณ์ และโครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนอย่างมากจากหน่วยงาน

องค์กรภายนอกและคนในชุมชน ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวกับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ เนื่องจากทุกฝ่ายต้องการแก้ปัญหาเรื่องการช่วยให้นักเรียนมีอาหารกลางวันรับประทานพอเพียงพร้อมทั้งมีคุณค่าทางโภชนาการ

กิจกรรมเด่นของโรงเรียน

๑. โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน ประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ คือ การเลี้ยงสัตว์ โดยมีไก่ไข่ ไก่พื้นเมือง เป็ดเทศ สุกร ปลาตุก กบ และโค การปลูกผักและไม้ผลหลายชนิด เช่น การเพาะเห็ด กิจกรรมปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ของโรงเรียนสามารถสร้างผลิตผลได้เกินเกณฑ์ เช่น ในปีการศึกษา ๒๕๕๖ ผลิตไข่ไก่ ได้ ๒๔,๐๐๐ ฟอง ในขณะที่ความต้องการบริโภคมีจำนวน ๑๔,๒๘๐ ฟอง และได้ไม้ผลจำนวน ๓,๐๘๐ กิโลกรัม ขณะที่ความต้องการบริโภคมีจำนวน ๑,๘๓๒ กิโลกรัม เป็นต้น ผลงานของโครงการนี้ทำให้นักเรียนมีอาหารกลางวันเพียงพอ ไม่มีนักเรียนที่น้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ผลผลิตที่เหลือนำกลับไปบ้านและขายให้แก่ชุมชน มีการสอนการแปรรูปอาหารจากผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคของนักเรียน

๒. โครงการส่งเสริมสหกรณ์ โครงการนี้มีกิจกรรมที่สำคัญ ๒ เรื่อง คือ กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์ และกิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมร้านค้าสหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ ๑๒๕,๐๐๐ บาท ส่วนกิจกรรมออมทรัพย์มีสมาชิก ๑๘๐ คน มีเงินรับฝากประมาณ ๕๑,๔๔๐ บาท นักเรียนได้เรียนเรื่องสหกรณ์จากวิทยากรกรมส่งเสริมสหกรณ์มาช่วยสอน ได้เรียนรู้วิธีการทำบัญชีสหกรณ์ บัญชีต้นกล้า และบัญชีครัวเรือน โครงการส่งเสริมสหกรณ์ส่งผลให้นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีหลายประการ เช่น การวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม

ผลลัพธ์ที่เกิดกับนักเรียน ครูกับโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

ผลที่เกิดกับนักเรียน ด้านสุขภาพ : นักเรียนไม่มีปัญหาน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์และไม่มีภาวะโรคคอพอก
ด้านคุณลักษณะ : นักเรียนมีลักษณะนิสัยที่ดีหลายประการ เช่น การประหยัด จากการได้เรียนรู้เกี่ยวกับบัญชีต้นกล้า ทำให้เข้าใจเรื่องรายรับ - รายจ่ายของตนเองอย่างชัดเจน มีการวางแผนการใช้จ่าย การเก็บออม กล้าพูด กล้าตัดสินใจ มีการค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์จึงทำได้ดี มีความรับผิดชอบสูงตรงเวลาในการให้อาหารสัตว์ การแบ่งเวลาเพื่อรดน้ำผัก

ผลผลิตที่เหลือจากการบริโภคนำไปส่งให้กับสหกรณ์โรงเรียนเพื่อการจำหน่าย

การรู้จักช่างสังเกตอาการของสัตว์ นักเรียนมีระเบียบวินัยมีมารยาท อุดมทน มีการทำงานโดยใช้รุ่นพี่สอนรุ่นน้อง **ด้านวิชาการ :** นักเรียนได้เรียนรู้วิชาการทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ทำให้มีความรู้อย่างชัดเจน สะท้อนได้จากผลการสอบระดับชาติของนักเรียนประถมปีที่ ๓ สูงกว่าระดับประเทศในวิชาหลัก ๓ วิชา

ครูกับโรงเรียน มีความร่วมมือระหว่างโรงเรียน สพฐ. ๘ แห่งและโรงเรียน ตชด. ๑ แห่งที่อยู่ใกล้กัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีการประชุมปรึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน มีการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดกับเครือข่ายองค์กรภายนอก เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร กรมปศุสัตว์ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล เป็นต้น ทำให้ครูมีความรู้กว้างขวางขึ้น มีความมั่นใจที่จะลงมือปฏิบัติกิจกรรมที่ไม่ถนัด เช่น การเลี้ยงปลาตุก การปลูกไม้ผล เป็นต้น โรงเรียนประสบความสำเร็จมาก ผู้ปกครองไว้วางใจโรงเรียนว่าดูแลสั่งสอนลูกหลานของเขาได้ดีมาก บุคลากรได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติยศในหลายระดับ เช่น รางวัลครูผู้สอนดีเด่นระดับอำเภอ (ร.ต.ต.สมชาย มุทธเสน) รางวัลผู้บริหารดีเด่นระดับกองกำกับการตำรวจตระเวนชายแดนที่ ๒๓ และระดับกองบังคับการตำรวจตระเวนชายแดนภาค ๒ (ร.ต.ต.กำจัต ผาใต้)

ผู้ปกครองและชุมชน ให้ความรัก ความไว้วางใจและความเชื่อถือแก่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนนี้เป็นอย่างมาก แม้แต่คนในชุมชนที่ไม่มีลูกหลานก็ได้รับประโยชน์จากโรงเรียน เช่น คุณลุงที่มีที่ดินไม่มากนัก ได้เรียนรู้เรื่องการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์จากโรงเรียน ทำให้เขาพอมีพอกินอยู่ได้ ซึ่งทุกเช้า ลุงคนนี้จะมาช่วยเข็นรถเก็บขยะ กวาดบริเวณโรงเรียน ก่อนกลับไปทำงานที่บ้าน คนในชุมชนเห็นว่าโรงเรียนเป็นแหล่งความรู้

ในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะในด้านเกษตรกรรม ไม่เพียงแต่มีความรู้ หากแต่สามารถทำให้เห็นผลได้ รวมทั้งเต็มใจที่จะถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน โรงเรียนบริหารโครงการได้ผลเชิงเศรษฐกิจซึ่งสามารถนำมาใช้จ่ายเสริมงบประมาณประจำปีที่ได้รับจัดสรรจากรัฐ นอกจากนี้ผลที่ได้เป็นจำนวนเงินแล้ว ยังเป็นสิ่งที่พิสูจน์ให้เห็นเป็นรูปธรรมว่าการทำงานของโรงเรียนเป็นตัวช่วยให้แก่ชุมชนได้ ตัวอย่างเช่น โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน นอกจากการผลิตเพื่อการบริโภคให้กับนักเรียนแล้วยังนำรายได้มาจัดสรรเป็นเงินทุนหมุนเวียนประมาณ ๑๒๐,๐๐๐ บาท ในขณะที่โครงการส่งเสริมสหกรณ์มีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ ๑๒๕,๐๐๐ บาท

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน : ๑) การเป็นโรงเรียนที่ชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนโดยทั่วไป กล่าวคือ คนในชุมชนเป็นฝ่ายแสดงความต้องการที่จะมีโรงเรียน อีกทั้งได้ลงเงิน ลงแรงในการก่อสร้างอาคารเรียนตั้งแต่ต้น ทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ๒) เป็นโรงเรียนที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ให้ความสำคัญ เสด็จมาเยี่ยมด้วยพระองค์เอง ๓) ครูจำนวนหนึ่งเป็นบุคลากรที่ทำงานอยู่ในโรงเรียน ตั้งแต่เริ่มเปิดการเรียนการสอน ทำให้รู้จักทั้งโรงเรียนและคนในชุมชนเป็นอย่างดี ๔) วัฒนธรรมองค์กรตามหลักการบริหารของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีจุดเด่น คือ การมีระเบียบวินัย และการเชื่อฟังคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ดังนั้น นักเรียนจึงได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษในเรื่องนี้ ๕) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน โดยให้ความสำคัญกับการสร้างนักเรียนผ่านการกระทำที่เป็นแบบอย่าง ทั้งด้านความสำเร็จในการทำงาน การใช้วาจาที่สุภาพเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้ครูได้สอนนักเรียนอย่างต่อเนื่อง จริงจัง สร้างแรงบันดาลใจให้ทั้งครูและนักเรียนทำงานจนเป็นที่ยอมรับ เข้าใจ

วิธีการทำงานแบบเครือข่ายที่ต้องเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน มีวิธีการที่ดีในการเข้าถึงชุมชน เช่น การทำให้รับรู้ทั่วกันว่า โรงเรียนนี้เป็น **“โรงเรียนของเรา”** ทุกคนเป็นเจ้าของ ทำความเข้าใจประเพณีและวัฒนธรรมของชุมชน และที่ขาดเสียมิได้คือเข้าร่วมกิจกรรมของครอบครัวและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ๖) มีการวางแผนการทำงานได้ดี ทำให้งานประสบความสำเร็จ เช่น การแบ่งพื้นที่ปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ และการจัดทำรายการอาหารประจำวันทำให้สามารถควบคุมจำนวนและประเภทของผลผลิตตามความต้องการได้

ปัจจัยภายนอก : ๑) ความพึงพอใจของเครือข่าย เช่น การร่วมทำงานอย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ที่ตั้งอยู่ในบริเวณใกล้เคียงอีก ๘ แห่งที่เรียกว่า **“ยุทธศาสตร์ ๘+๑”** ในขณะเดียวกันองค์กรภายนอกที่เข้ามาช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตามภาระหน้าที่ของหน่วยงานตน เช่น สำนักงานเกษตรระดับอำเภอ และระดับจังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ ผู้อำนวยการ รพ.สต. มีความพึงพอใจในการร่วมงานกับโรงเรียนเพราะมนุษย์สัมพันธ์ของครูใหญ่ที่ทำให้เกิดความสนิทสนม ทั้งการงานและส่วนตัว ๒) การสร้างบุคคลหรือกลุ่มเพื่อแสดงความสำเร็จ ตัวอย่างความสำเร็จที่เห็นชัดเจนคือ โรงเรียนได้ตั้งกลุ่มแม่บ้าน ให้การฝึกอบรมเกี่ยวกับการทำอาหาร เชิญให้เข้ามาฝึกปฏิบัติโดยการทำอาหารกลางวันให้นักเรียน สนับสนุนให้นำความรู้ที่ได้รับไปทำที่บ้านด้วย สำหรับคนที่ไม่มีมือเด่่นก็จะได้เป็นวิทยากรถ่ายทอดให้แก่คนอื่นต่อไป นอกจากนี้โรงเรียนได้พยายามส่งเสริมให้คนในชุมชนได้ทดลองปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำนา จนเห็นผล ด้วยการสนับสนุนทั้งสิ่งของและความรู้ หลังจากนั้นก็ส่งเสริมให้บุคคลนั้นเป็นวิทยากรประจำชุมชน ถ่ายทอดความรู้ รวมทั้งใช้บ้านของตนเองเป็นศูนย์เรียนรู้ด้วย

แหล่งอ้างอิง www.q-brand.com

Infographics

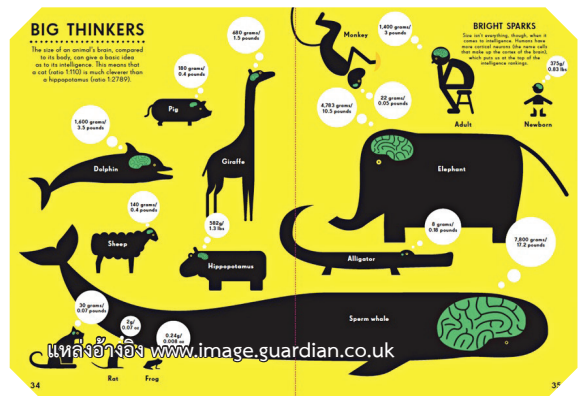
เคยมีคำกล่าวที่ว่าภาพหนึ่งภาพ แทนคำพูดนับพันคำ “A Picture is worth a thousand words” ด้วยเหตุนี้การสื่อสารด้วยภาพ จึงเป็นเทคนิคที่ทรงคุณค่า ปัจจุบัน Infographics กลายเป็นเครื่องมือที่มีบทบาทสำคัญในหลากหลายวงการและทุกระดับ บางคนสงสัยว่า Infographics คืออะไรเพราะได้ยินบ่อยครั้ง Infographics นำใช้จริงหรือ ดังนั้นเพื่อทุกท่านจะได้ตัดสินใจด้วยตัวท่านเอง จึงขอใช้โอกาสนี้แนะนำ Infographics ดังต่อไปนี้

Infographics คืออะไร ?

อินโฟกราฟิกส์ (Infographics) มาจากคำว่า Information + graphics หมายถึง การนำข้อมูลหรือความรู้ มาสรุปเป็นสารสนเทศในลักษณะของข้อมูล และกราฟิกที่นำเสนอในรูปแบบหลากหลาย อาทิ กราฟิกลายเส้น กราฟ แผนภูมิ สัญลักษณ์ แผนที่ เป็นต้น โดยเป็นได้ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว สามารถสื่อสารให้ผู้ชมเข้าใจความหมายของข้อมูลทั้งหมดได้อย่างง่าย รวดเร็ว และชัดเจน

ปัจจุบัน จำนวนผู้ใช้งาน Infographics ได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วและได้ถูกใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพในหลากหลายวงการ ปัจจัยที่ทำให้ Infographics เป็นที่นิยมเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว คือ เพราะมีเครื่องมือฟรีที่อำนวยความสะดวกให้สามารถสร้าง Infographics ได้ง่ายและรวดเร็ว เหมาะสำหรับการสร้างสรรค์งานที่เกี่ยวข้องกับประชากรกลุ่มใหญ่นำเสนอข้อมูลหรือสารสนเทศที่ซับซ้อน รวมถึงข้อมูลจำนวนมหาศาลที่เรียกว่า Big Data ในระยะเวลาจำกัด นอกจากนี้ วงการศึกษาก็ได้มีการนำเอา Infographics เข้ามาช่วยในการสร้างทักษะในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำรายงาน

ในรูปแบบ Infographics เพื่อเพิ่มทักษะการสืบค้นข้อมูล การคิดวิเคราะห์ข้อมูลเชิงตัวเลข แนวโน้ม สถิติ และให้รายงานหน้าชั้นเรียนเพื่อฝึกปฏิบัติในด้านการพูดนำเสนอข้อมูล เป็นต้น

วิธีสร้าง Infographics ให้มีคุณภาพน่าสนใจ

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ Hyperakt's Josh Smith ได้ค้นพบกระบวนการในการออกแบบ Infographics ให้มีคุณภาพที่ดีดึงดูดความสนใจ และได้นำเสนอไว้ ๑๐ ขั้นตอนดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูล (Gathering data)
๒. การอ่านข้อมูลทั้งหมด (Reading everything)
๓. การค้นหาวิธีการเล่าเรื่อง (Finding the narrative)
๔. การระบุปัญหาและความต้องการ (Identifying problems)
๕. การจัดลำดับโครงสร้างข้อมูล (Creating a hierarchy)
๖. การออกแบบโครงสร้างข้อมูล (Building a wireframe)

๗. การเลือกรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ (Choosing a format)
๘. การกำหนดภาพให้ตรงกับหัวข้อ (Determining a visual approach)
๙. การตรวจสอบข้อมูลและทดลองใช้ (Refinement and testing)
๑๐. การแบ่งปันความรู้ในอินเทอร์เน็ต (Releasing it into the world)

แนวทางวิธีดำเนินการในแต่ละขั้นตอน มีรายละเอียดดังนี้ คือ

๑. การรวบรวมข้อมูล (Gathering data) หมายถึง กระบวนการคัดเลือกข้อมูลดิบที่รวบรวมมา แล้วมาทำให้ง่ายต่อการอ้างอิงค้นหาโดยบันทึกภาพต่างๆที่เกี่ยวข้องจากแหล่งที่หลากหลาย นำมาเขียนแหล่งอ้างอิงให้ชัดเจน และไม่ควรแยกภาพหรือแผนภาพกับข้อมูลออกจากกัน

๒. การอ่านข้อมูลทั้งหมด (Reading everything) หมายถึง ผู้ออกแบบที่ดีควรอ่านข้อมูลทั้งหมดรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้อง อย่าอ่านข้อมูลเฉพาะจุดหรืออ่านผ่านอย่างรวดเร็ว เพราะจะทำให้ได้รับข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ ผู้ออกแบบควรมีทักษะในการจัดการข้อมูลและแน่ใจว่าข้อมูลที่สำคัญไม่ถูกละเลยที่จะนำมาสนับสนุน

๓. การค้นหาวิธีการเล่าเรื่อง (Finding the narrative) หมายถึง การค้นหาวิธีการเล่าเรื่องที่ดึงดูดความสนใจ ถือเป็นจุดสำคัญที่ทำให้ Infographics ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์คือ การขยายความข้อมูลที่ซับซ้อน การอธิบายกระบวนการให้เข้าใจง่าย และชัดเจน

๔. การระบุปัญหาและความต้องการ (Identifying problems) หมายถึง เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วต้องนำมาตรวจสอบความถูกต้อง อภิปรายหาข้อสรุปที่แท้จริงเพื่อระบุปัญหาและความต้องการ แม้จะมีข้อมูลที่ไม่สนับสนุนหัวข้อหรือประเด็นที่เราต้องการนำเสนอก็ตาม ข้อมูลต้องถูกต้อง ไม่ผิดพลาด มีเอกลักษณ์ตรงกับหัวข้อศึกษา

๕. การจัดลำดับโครงสร้างข้อมูล (Creating a hierarchy) หมายถึง การนำผู้ชมให้มองเห็นภาพรวมตั้งแต่ต้นจนจบ การจัดลำดับชั้นของข้อมูลเป็นที่นิยมในการสรุปข้อมูล เพราะทำให้ผู้ชมเข้าถึงข้อมูลเป็นระยะตามลำดับ เป็นวิธีการที่แพร่หลายในการออกแบบ Infographics

๖. การออกแบบโครงสร้างข้อมูล (Building a wireframe) หมายถึง เมื่อผู้ออกแบบได้พิจารณาตรวจสอบคัดเลือกข้อมูลอย่างละเอียด จัดแบ่งข้อมูล

เป็นลำดับชั้นและออกแบบโครงสร้างข้อมูล ผู้ออกแบบควรทำความเข้าใจกับภาพหรือกราฟิกที่เป็นตัวแทนของข้อมูลสำคัญที่จัดไว้เป็นลำดับชั้น นำไปให้ผู้ชมวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อทำให้เกิดมุมมองและข้อเสนอแนะที่แตกต่างกัน สามารถใช้เป็นข้อสรุปของการจัดทำโครงสร้าง Infographics ได้

๗. การเลือกรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ (Choosing a format) หมายถึง การเลือกรูปแบบที่ดีและเหมาะสมที่สุดในการนำเสนอข้อมูล ตัวอย่างเช่น การใช้ผังงานเพื่ออธิบายขั้นตอนกระบวนการทำงาน การใช้กราฟแท่ง กราฟเส้นตรง กราฟวงกลม ในการนำเสนอข้อมูล การใช้ตัวเลขนำเสนอข้อมูลง่าย หรือการใช้แผนที่เพื่อประกอบการเล่าเรื่อง เป็นต้น

๘. การกำหนดภาพให้ตรงกับหัวข้อ (Determining a visual approach) หมายถึง การเลือกใช้ภาพที่เหมาะสมในการทำ Infographics โดยอาจผสมผสานทั้งการใช้ข้อมูลดิบมาจัดทำเป็นกราฟหรือแผนผังที่น่าสนใจ และการออกแบบงานโดยใช้ศิลปะหรือภาพที่เป็นตัวแทนของข้อมูล สื่อ สัญลักษณ์ และเนื้อหาให้ตรงกับหัวข้อ

๙. การตรวจสอบข้อมูลและทดลองใช้ (Refinement and testing) หมายถึง การตรวจสอบข้อมูลและทดลองให้กลุ่มตัวอย่างชมผลงานและให้ข้อคิดเห็นที่สามารถเข้าใจได้ง่ายมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นการประเมินให้แน่ใจว่าผลงานที่เสร็จแล้วมีคุณภาพ ชัดเจน เข้าใจง่าย ตรงวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่เคยเห็นข้อมูลมาก่อน จะเป็นข้อคิดเห็นที่เบี่ยงเบนน้อย และให้ทำการประเมินกลับไปมาระหว่างผู้ชมและกลุ่มตัวอย่าง เพื่อได้ข้อยุติก่อนนำเสนอต่อสาธารณชน

๑๐. การแบ่งปันความรู้ในอินเทอร์เน็ต (Releasing it into the world) หมายถึง การเผยแพร่แบ่งปันในอินเทอร์เน็ต

มาถึงจุดนี้ หวังว่าท่านผู้อ่านจะทำความรู้จักกับ Infographics ได้ดีมากขึ้น และมีแนวคิดที่จะใช้ Infographics เป็นเครื่องมือในการนำเสนอและปรับปรุงการทำงานให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพต่อไป

ดร.กมล รอดคล้าย เป็นประธานในพิธีสมโภช และถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๙ ณ วัดบูรพาภิราม จังหวัดร้อยเอ็ด

เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ดร.กมล รอดคล้าย เลขาธิการสภาการศึกษา เป็นประธานในพิธีสมโภชผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๙ ณ วัดบูรพาภิราม จังหวัดร้อยเอ็ด และเป็นประธานถวายผ้าพระกฐินพระราชทาน ประจำปี ๒๕๕๙ ในวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ โดยมี ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์ รองเลขาธิการสภาการศึกษา นายชาญ ตันติธรรมถาวร ผู้ช่วยเลขาธิการสภาการศึกษา ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ผู้บริหาร ข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พร้อมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนเข้าร่วมพิธีอย่างพร้อมเพรียง ซึ่งในปีนี้ รวมยอดเงินถวายพระสงฆ์และถวายบำรุงพระอารามที่บริจาคร่วมโดยเสด็จพระราชกุศลฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๗๘๐,๐๔๙.๒๕ บาท

ทั้งนี้ ในวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ก่อนพิธีสมโภชผ้าพระกฐินพระราชทาน สกศ. ยังได้จัดกิจกรรมมอบทุนการศึกษา อุปกรณ์การเรียนและเครื่องกีฬาให้โรงเรียนจำนวน ๔ โรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านสองพี่น้องวิทยาคาร โรงเรียนบ้านคางสูง โรงเรียนบ้านเพ็กท่าบ่อ และโรงเรียนบ้านขาม อีกด้วย

ความคิดนั้นสำคัญมาก

ถือได้ว่าเป็นแม่บทใหญ่ของคำพูดและการกระทำทั้งปวง
กล่าวคือ ถ้าคนเราคิดดี คิดถูกต้อง ทั้งตามหลักวิชาและคุณธรรม
คำพูดและการกระทำก็เป็นไปในทางที่ดีที่เจริญ
แต่ถ้าคิดไม่ดีไม่ถูกต้อง

คำพูดและการกระทำก็อาจก่อให้เกิดความเสียหาย
ทั้งแก่ตัวเองและส่วนรวมได้ ด้วยเหตุนี้
ก่อนที่บุคคลจะพูดจะทำสิ่งใด จำเป็นต้องหยุดคิดเสียก่อนว่า
กิจที่จะทำ คำที่จะพูดนั้น ผิดหรือถูก
เป็นคุณประโยชน์หรือเป็นโทษเสียหาย เป็นสิ่งที่ควรพูด ควรกระทำ
หรือควรงดเว้น เมื่อคิดพิจารณาได้ดังนี้
ก็จะสามารถยับยั้งคำพูดที่ไม่สมควร หยุดยั้งการกระทำที่ไม่ถูกต้อง
พูดและทำแต่สิ่งที่จะสัมฤทธิ์ผลเป็นคุณ เป็นประโยชน์
และเป็นความเจริญ

พระบรมราชาวาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
วันพุธ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๐

พระบรมราชาวา

วารสารการศึกษาไทย

THAILAND EDUCATION JOURNAL

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ๙๙/๒๐ ถนนสุขุมวิท เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๑๑๒๒ โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๐๐๘๓ www.onec.go.th

